ROZSUDEK SOUDU (pátého senátu)

8. října 2008 *

Ve věci T-73/04,

Le Carbone-Lorraine, se sídlem v Courbevoie (Francie), původně zastoupená A. Wincklerem a I. Simicem, dále A. Wincklerem a H. Kanellopoulosem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené F. Castillem de la Torrem a É. Gippini Fournierem, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na zrušení rozhodnutí Komise 2004/420/ES ze dne 3. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc

* Jednací jazyk: francouzština.

C.38.359 – Výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím), a podpůrně zrušení pokuty uložené žalobkyni uvedeným rozhodnutím, nebo snížení její výše,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (pátý senát),

ve složení M. Vilaras (zpravodaj), předseda, M. Prek a V. Ciucă, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. února 2008,

vydává tento

Rozsudek

Skutkový základ sporu

1 Le Carbone-Lorraine (dále jen „LCL“ nebo „žalobkyně“) je francouzský podnik, který vyrábí výrobky na bázi uhlíku a grafitu za účelem jejich použití v odvětví elektriky a mechaniky.

2 Dne 18. září 2001 došlo k setkání, na kterém zástupci Morgan Crucible Company plc (dále jen „Morgan“) navrhli zástupcům Komise svou spolupráci za účelem prokázání existence kartelu na evropském trhu výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím a požádali o shovívavost na základě sdělení Komise 96/C 207/04 o neuložení nebo snížení pokut v případech kartelových dohod (Úř. věst. 1996, C 207, s. 4, dále jen „sdělení o spolupráci“).

3 Dne 2. srpna 2002 zaslala Komise na základě článku 11 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), společnostem C. Conradty Nürnberg GmbH (dále jen „Conradty“), SGL Carbon AG (dále jen „SGL“), Schunk GmbH a její dceřiné společnosti Schunk Kohlenstoff-Technik GmbH, (dále jen společně „Schunk“), Eurocarbo SpA, Luckerath BV, Gerken Europe SA (dále jen „Gerken), jakož i žalobkyni žádosti o informace týkající se jejich chování na relevantním trhu. Dopis zaslaný společnosti Schunk se týkal rovněž činností společnosti Hoffmann & Co. Elektrokohle AG (dále jen „Hoffmann“), kterou Schunk koupila dne 28. října 1999.

4 Faxem zaslaným Komisi dne 16. srpna 2002 žalobkyně požádala, aby bylo použito sdělení o spolupráci.

5 Dne 22. srpna a 23. září 2002 předložila žalobkyně Komisi důkazy týkající se dotčené kartelové dohody.

6 Dne 30. září 2002 obdržela Komise odpověď žalobkyně na žádost o informace zaslanou podle článku 11 nařízení č. 17.

7 Dne 23. května 2003 zaslala Komise na základě informací, které jí byly sděleny, žalobkyni a dalším dotčeným podnikům, tedy Morgan, Conradty, SGL, Schunk a Hoffmann, oznámení námitek. Ve své odpovědi žalobkyně uvedla, že skutková zjištění uvedená v oznámení námitek v podstatě nezpochybňuje.

8 Po slyšení dotčených podniků, kromě Morgan a Conradty, přijala Komise rozhodnutí 2004/420/ES ze dne 3. prosince 2003 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc C.38.359 – Výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím) (dále jen „rozhodnutí“), které bylo žalobkyni oznámeno dopisem ze dne 11. prosince 2003. Shrnutí rozhodnutí bylo zveřejněno v Úředním věstníku dne 28. dubna 2004 (Úř. věst. L 125, s. 45).

9 Komise v rozhodnutí uvedla, že se podniky, jimž je určeno, účastnily jediného a trvajícího porušení čl. 81 odst. 1 ES, a od 1. ledna 1994 čl. 53 odst. 1 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP), které spočívalo v přímém nebo nepřímém určování prodejních cen a jiných obchodních podmínek použitelných na zákazníky, v rozdělení trhů, zejména prostřednictvím přidělování zákazníků, a v koordinování jednání (množstevní omezení, zvyšování cen a bojkoty) vůči soutěžitelům, kteří nebyli účastníky kartelu (bod 2 odůvodnění rozhodnutí).

10 Rozhodnutí obsahuje následující ustanovení:

„*Článek 1*

Následující podniky porušily ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES], a od 1. ledna 1994 ustanovení čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se v uvedených obdobích účastnily

souboru dohod a jednání ve vzájemné shodě v odvětví výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím:

– [Conradty], od října 1988 do prosince 1999;

– [Hoffmann], od září 1994 do října 1999;

– [LCL], od října 1988 do června 1999;

– [Morgan], od října 1988 do prosince 1999;

– [Schunk], od října 1988 do prosince 1999;

– [SGL], od října 1988 do prosince 1999.

Článek 2

Za protiprávní jednání uvedená v článku 1 se ukládají následující pokuty:

– [Conradty]: 1 060 000 eur;

– [Hoffmann]: 2 820 000 eur;

– [LCL]: 43 050 000 eur;

– [Morgan]: 0 eur;

– [Schunk]: 30 870 000 eur;

– [SGL]: 23 640 000 eur.

Pokuty jsou splatné ve lhůtě tří měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí […]

Po uplynutí této lhůty jsou automaticky splatné úroky podle sazby použité Evropskou centrální bankou pro její hlavní refinanční operace k prvnímu dni měsíce, v němž bylo toto rozhodnutí přijato, zvýšené o 3,5 procentního bodu.“ *(neoficiální překlad)*

11 Pokud jde o výpočet výše pokut, Komise kvalifikovala protiprávní jednání jako velmi závažné vzhledem k jeho charakteru, dopadu na trh EHP ve vztahu k dotčeným výrobkům, ačkoli jej nelze přesně změřit, a k rozsahu relevantního zeměpisného trhu (bod 288 odůvodnění rozhodnutí).

12 Za účelem zohlednění zvláštního významu protiprávního jednání každého podniku účastnícího se kartelu, a tedy jeho skutečného dopadu na hospodářskou soutěž, rozdělila Komise dotčené podniky do tří kategorií podle jejich relativního významu na relevantním trhu, určeného jejich podíly na trhu (body 289 až 297 odůvodnění rozhodnutí).

13 V důsledku toho žalobkyně a Morgan, považované za dva největší hospodářské subjekty s podíly na trhu převyšujícími 20 %, byly zařazeny do první skupiny. Schunk a SGL, jež jsou středně velkými hospodářskými subjekty s podíly na trhu mezi 10 a 20 %, byly zařazeny do druhé skupiny. Hoffmann a Conradty, považované za malé hospodářské subjekty z důvodu podílů na trhu, které nedosahují 10 %, byly zařazeny do třetí skupiny (body 37 a 297 odůvodnění rozhodnutí).

14 Na základě předchozích úvah určila Komise výchozí částku stanovenou podle závažnosti protiprávního jednání na 35 milionů eur pro žalobkyni a Morgan, 21 milionů eur pro Schunk a SGL a 6 milionů eur pro Hoffmann a Conradty (bod 298 odůvodnění rozhodnutí).

15 Pokud jde o délku trvání protiprávního jednání, měla Komise za to, že se všechny dotčené podniky dopustily dlouhodobého protiprávního jednání. Z důvodu doby trvání protiprávního jednání v délce jedenácti let a dvou měsíců zvýšila Komise stanovenou výchozí částku společnosti SGL, Morgan, Schunk a Conradty o 110 %. Pokud jde o žalobkyni, Komise zohlednila dobu protiprávního jednání v délce deseti let a osmi měsíců a zvýšila výchozí částku o 105 %. U společnosti Hoffmann byla výchozí částka zvýšena o 50 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání v délce pěti let a jednoho měsíce (body 299 a 300 odůvodnění rozhodnutí).

16 Základní částka pokuty, určená podle závažnosti a délky trvání protiprávního jednání, tak byla stanovena, pokud jde o Morgan, na 73,5 milionu eur, 71,75 milionu eur pro žalobkyni, 44,1 milionu eur pro Schunk a SGL, 12,6 milionu eur, pokud jde o Conradty, a 9 milionů eur pro Hoffmann (bod 301 odůvodnění rozhodnutí).

17 Komise nezohlednila ve vztahu k dotčeným podnikům žádnou přitěžující nebo polehčující okolnost (bod 316 odůvodnění rozhodnutí).

18 Z hlediska použití sdělení o spolupráci byla Morgan osvobozena od pokuty za to, že Komisi jako první na existenci kartelu upozornila (body 319 až 321 odůvodnění rozhodnutí).

19 Podle bodu D uvedeného sdělení snížila Komise žalobkyni výši pokuty, která by jí byla uložena, kdyby nespolupracovala, o 40 %, společnosti Schunk a Hoffmann o 30 % a SGL, která začala spolupracovat jako poslední, o 20 % (body 322 až 338 odůvodnění rozhodnutí).

20 V rozhodnutí, v kapitole „Platební schopnost a další faktory", Komise poté, co zamítla argumenty SGL a žalobkyně směřující k prokázání neschopnosti zaplatit pokutu, připomněla, že nedávno již uložila prvnímu z obou podniků dvě vysoké pokuty za jeho účast na jiných koluzních jednáních.

21 Komise upřesnila, že SGL byla rozhodnutím 2002/271/ES ze dne 18. července 2001 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/E-1/36.490 – Grafitové elektrody) (Úř. věst. 2002, L 100, s. 1) ve věci s názvem „grafitové elektrody" a rozhodnutím 2006/460/ES ze dne 17. prosince 2002 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (Věc C.37.667 – Speciální grafity) (Úř. věst. 2006, L 180, s. 20) ve věci s názvem „speciální grafity" uložena pokuta ve výši 80,2 milionu eur za její účast na kartelu v oblasti grafitových elektrod a dvě pokuty o celkové výši 27,75 milionu eur za účast na kartelové dohodě s izostatickými grafity a na kartelové dohodě s extrudovaným grafitem (bod 358 odůvodnění rozhodnutí).

22 Vzhledem k závažným finančním potížím SGL a k tomu, že jí byly v nedávné době uloženy pokuty, jakož i ke skutečnosti, že k různých koluzním jednáním, která jí byla vytýkána, došlo současně, měla Komise za to, že za těchto zvláštních podmínek není nezbytné k tomu, aby bylo zajištěno účinné odrazení, uložit SGL celou výši pokuty, a snížila ji tedy o 33 % na 23,64 milionu eur (bod 360 odůvodnění rozhodnutí).

23 Vzhledem k tomu, že se Komise domnívala, že situace žalobkyně se značně odlišuje od situace SGL, Komise jí z důvodu „dalších faktorů" nepřiznala žádné snížení pokuty (body 361 a 362 odůvodnění rozhodnutí).

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

24 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 20. února 2004 podala žalobkyně projednávanou žalobu.

25 Poté, co se změnilo složení senátů Soudu, byl soudce zpravodaj přidělen jakožto předseda k pátému senátu, kterému byla v důsledku toho přidělena projednávaná věc.

26 Na základě zprávy soudce zpravodaje se Soud (pátý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení. Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky Soudu byly vyslechnuty na jednání dne 28. února 2008.

27 Na tomto jednání a po upřesnění dosahu určitých svých argumentů žalobkyní odstoupila Komise od svého protinávrhu směřujícího ke zvýšení pokuty, což je zaznamenáno v protokolu z jednání.

28 Na výzvu Soudu předložila Komise při jednáních dopis ze dne 30. října 2001, který jí zaslala Morgan v rámci žádosti o uplatnění sdělení o spolupráci v její prospěch. Tento dopis, který byl součástí správního spisu Komise, byl předán žalobkyni, která předložila vyjádření došlé kanceláři Soudu dne 26. března 2008. Ústní část řízení byla ukončena dne 1. dubna 2008, o čemž byly účastnice řízení informovány dopisem kanceláře Soudu z téhož dne.

29 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

– zrušil rozhodnutí v rozsahu, v němž se jí dotýká;

– podpůrně, zrušil uloženou pokutu nebo snížil její výši;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

30 Komise navrhuje, aby Soud:

– zamítl žalobu;

– uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

31 Ačkoliv má žaloba podaná žalobkyni dva předměty, a to návrh na zrušení rozhodnutí a, podpůrně, návrh na zrušení pokuty nebo snížení její výše, jednotlivé žalobní důvody byly žalobkyní v jejích písemnostech přesto uplatňovány bez rozdílu.

32 Když byla žalobkyně Soudem na jednání vyzvána, aby předložila své vyjádření k přesnému dosahu určitých argumentů, prohlásila, že argumentace týkající se její pasivní role při provádění protiprávního jednání na trhu s uhlíkovými a grafitovými bloky směřovala pouze k tomu, aby jí byla přiznána odpovídající polehčující okolnost, a v důsledku toho snížena výše pokuty. Stejně tak žalobkyně upřesnila, že nezpochybňuje svoji účast na schůzkách technického výboru věnovaných výrobkům na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím, a tím i svoji účast na protiprávním jednání v této oblasti. Soud tato prohlášení zaznamenal v protokolu z jednání.

33 V této fázi je třeba konstatovat, že požadovala-li žalobkyně výslovně, aby Soud zcela zrušil rozhodnutí v rozsahu, ve kterém se jí týká, žalobní důvody, které uplatňuje, směřují pouze ke zpochybnění části rozhodnutí týkající se pokut, a konkrétněji jeho článku 2, kterým Komise stanovila výši pokuty uložené žalobkyni na 43 050 000 eur. Není-li uplatňován jakýkoliv žalobní důvod na podporu návrhových žádání směřujících ke zrušení rozhodnutí v plném rozsahu, musejí být tato návrhová žádání zamítnuta a je třeba posuzovat pouze opodstatněnost návrhu žalobkyně na zrušení pokuty nebo snížení její výše.

K nesprávnému právnímu posouzení, kterého se Komise údajně dopustila nevymezením relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků

34 Žalobkyně tvrdí, že vymezení relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků, bylo v projednávaném případě nezbytné k přesnému kvalifikování protiprávního jednání a jeho skutečných účinků pro účely stanovení výše pokuty. Krom toho, neprovedení řádné definice relevantních trhů vedlo Komisi k „nelogickému" zahájení správních řízení a stanovení zjevně nadměrné pokuty.

Ke kvalifikování protiprávního jednání

35 Žalobkyně tvrdí, že Komise byla v souladu s judikaturou povinna provést analýzu relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků, a odkazuje v tomto ohledu na rozsudek Soudu ze dne 19. března 2003, CMA CGM a další v. Komise (T-213/00, Recueil, s. II-913, bod 206).

36 V tomto rozsudku Soud připomněl, že v rámci použití článku 81 ES může být nutné vymezit relevantní trh za účelem zjištění, zda může dohoda ovlivnit obchod mezi členskými státy a zda jejím cílem nebo výsledkem je vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu (rozsudky Soudu ze dne 21. února 1995, SPO a další v. Komise, T-29/92, Recueil, s. II-289, bod 74; ze dne 15. března 2000, Cimenteries CBR a další v. Komise, T-25/95, T-26/95, T-30/95 až T-32/95, T-34/95 až T-39/95, T-42/95 až T-46/95, T-48/95, T-50/95 až T-65/95, T-68/95 až T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 a T-104/95, Recueil, s. II-491, bod 1093). V důsledku toho má Komise povinnost vymezit relevantní trh v rozhodnutí přijatém podle článku 81 ES pouze v případě, že bez takového vymezení není možné zjistit, zda dotčená dohoda, rozhodnutí o sdružení podniků nebo jednání ve vzájemné shodě je s to ovlivnit obchod mezi členskými státy a zda má za cíl nebo výsledek vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu (rozsudek Soudu ze dne 6. července 2000, Volkswagen v. Komise, T-62/98, Recueil, s. II-2707, bod 230; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 15. září 1998, European Night Services a další v. Komise, T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, Recueil, s. II-3141, body 93 až 95 a 103).

37 Přitom žalobkyně v projednávaném případě tvrdí, že definování relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků, bylo nezbytné nikoliv pro účely kvalifikování předmětného jednání s ohledem na článek 81 ES, ale pro účely provedení přesné kvalifikace protiprávního jednání a jeho skutečných účinků s cílem stanovení výše pokuty, což je otázka odlišná od obvinění.

38 Odkaz na rozsudek CMA CGM a další v. Komise, bod 35 výše, proto zřejmě postrádá jakoukoliv relevanci vzhledem k tomu, že jednak Komise podrobně definovala oblast výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, přičemž jasně odlišila jednotlivé druhy dotčených výrobků (body 4 až 13 odůvodnění rozhodnutí) a zeměpisný rozsah trhu uvedených výrobků (body 48 až 50 odůvodnění rozhodnutí), a dále že taková horizontální kartelová dohoda, jaké se týká rozhodnutí, stanovující ceny a zahrnující celé území EHP, představuje zjevné porušení práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže.

39 Ve skutečnosti se zdá, že argumentace rozvinutá žalobkyní se váže k posouzení Komise týkajícímu se závažnosti protiprávního jednání a k souvisejícímu stanovení výchozí částky pokuty.

40 Žalobkyně se v podstatě domnívá, že závažnost protiprávního jednání měla být Komisí specifickým způsobem posouzena pro každou kategorii výrobků dotčených kartelovou dohodou. V rámci této analýzy uplatňuje existenci neobyčejně omezeného dopadu kartelové dohody pro všechny výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým aplikacím, jakož i své nezačlenění nebo velmi malé začlenění do evropského trhu s uhlíkovými a grafitovými bloky a v oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím, což mělo Komisi vést ke stanovení odstupňovaných výchozích částek pokut.

41 V této fázi je třeba uvést, že tytéž argumenty žalobkyně uplatňuje v rámci svých žalobních důvodů vycházejících z nepřiměřenosti výchozí částky pokuty a nesprávného posouzení polehčujících okolností Komisí a rovněž budou posouzeny později.

42 Samostatně posuzovaný bod žalobního důvodu vycházející z nesprávného právního posouzení Komise z důvodu nevymezení relevantních výrobkových trhů nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků, nemůže Soud přijmout.

43 Nejprve je třeba zdůraznit, že Komise měla za to, že podniky, kterým je rozhodnutí určeno, se účastnily trvajícího a „jediného komplexního porušení" čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP, které zahrnovalo celé území EHP, a že žalobkyně ve své replice výslovně uvedla, že v projednávaném případě nezpochybňuje existenci jediného protiprávního jednání.

44 Z rozhodnutí dále vyplývá, že pokuty byly uloženy na základě čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a že Komise - i když se rozhodnutí výslovně neodvolává na Pokyny o metodě stanovování pokut udělených podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 [UO] (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3, dále jen „pokyny“) - stanovila výši pokut použitím metody definované v pokynech.

45 Podle této metody přijme Komise při stanovení výše pokut, které se ukládají dotčeným podnikům, jako výchozí bod částku stanovenou podle závažnosti protiprávního jednání. Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost relevantního zeměpisného trhu (bod 1 A první pododstavec pokynů). V tomto rámci se protiprávní jednání zařadí do jedné ze tří kategorií, a sice „méně závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládané pokuty 1 000 eur až 1 milion eur, „závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládané pokuty 1 milion eur až 20 milionů eur, a „velmi závažná protiprávní jednání“, pro která jsou předpokládané pokuty nad 20 milionů eur (bod 1 A druhý pododstavec první až třetí odrážka). V každé z těchto kategorií navrhovaný rozsah pokut umožní, aby se na podniky použilo rozdílné zacházení podle povahy protiprávního jednání, kterého se dopustily (bod 1 A třetí pododstavec). Rovněž je nezbytné brát v úvahu, zda původci protiprávních jednání skutečně měli hospodářskou schopnost způsobit významnou škodu jiným hospodářským subjektům, zejména pak spotřebitelům, a určit výši pokuty na úrovni, která zajistí její dostatečně odrazující účinek (bod 1 A čtvrtý pododstavec).

46 Zdá se tak, že skutečný dopad „protiprávního jednání“ na trh je třeba brát v úvahu, pokud jej lze měřit, a že navzdory tvrzení žalobkyně nemá Komise na základě pokynů žádnou povinnost specificky analyzovat dopad kartelové dohody pro každou kategorii dotčených výrobků.

47 Stanovisku žalobkyně odporuje rovněž rozsudek Soudu ze dne 6. října 1994, Tetra Pak v. Komise (T-83/91, Recueil, s. II-755), který uvádějí obě účastnice řízení a kterým byla zamítnuta žaloba podniku, kterému Komise uložila jedinou pokutu za několikeré porušení článku 82 ES. V bodě 236 tohoto rozsudku Soud uvádí:

„Komise není povinna, jak tvrdí žalobkyně, rozdělit pokutu mezi jednotlivé prvky zneužití. Takové rozdělení se zejména jeví jako nemožné, když, jak je tomu v projednávaném případě, veškerá zjištěná protiprávní jednání zapadají do celkové soudržné strategie, a je tedy třeba k nim přistupovat souhrnně jak pro účely uplatnění článku [82 ES], tak stanovení výše pokuty. Stačí, aby Komise v rozhodnutí upřesnila kritéria vedoucí ke stanovení celkové výše pokuty, která je podniku uložena. Není povinna rozebírat způsob, jakým zohlednila každý z prvků, které byly uvedeny mezi těmito kritérii a které přispívají ke stanovení celkové výše pokuty."

48 Soud měl mimoto v rozsudku Cimenteries CBR a další v. Komise, bod 36 výše (bod 4761), za to, že Komise může podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 uložit podniku, který se dopustil různých protiprávních jednání, jedinou pokutu, aniž by musela uvést dílčí výši pokuty za každé jednotlivé protiprávní jednání. Tím spíše je tomu tak, pokud jednotlivá dotčená protiprávní jednání zapadají do celkové soudržné strategie.

49 Z těchto rozsudků plyne, že žalobkyně není oprávněna tvrdit, že Komise byla v projednávaném případě povinna provést samostatnou analýzu každého zohledněného prvku jediného protiprávního jednání, a to zejména z důvodu existence celkové strategie sdílené všemi účastníky kartelové dohody, i když Komise není povinna posuzovat závažnost každého protiprávního jednání, ukládá-li jedinou pokutu podniku, který se dopustil několika protiprávních jednání.

50 Tento závěr neumožňuje, na rozdíl od tvrzení žalobkyně, „svévolné kolektivní potrestání“ podniků účastnících se kartelové dohody.

51 Komise tak v rozhodnutí (body 289 až 298 odůvodnění) uplatnila v rámci stanovení výchozí částky pokuty „rozdílné zacházení“, jelikož v souladu s bodem 1 A šestým pododstavcem pokynů rozdělila podniky do několika kategorií v závislosti na velikosti jejich podílu na trhu. V rámci tohoto zacházení může omezená přítomnost na trhu případně vést k nižší výchozí částce pokuty, i když byla v projednávaném případě žalobkyně vzhledem ke svému obratu na dotčeném výrobkovém trhu zařazena do první kategorie.

52 Relativní závažnost účasti každého z dotčených podniků, uplatňovaná žalobkyní v rámci jejích tvrzení o neúčasti nebo velmi omezené účasti v protiprávních jednáních týkajících se určitých výrobků, navíc měla být a byla Komisí posuzována při přezkumu polehčujících okolností.

53 Opodstatněnost posouzení provedených Komisí v tomto ohledu proto bude přezkoumána později, současně s žalobními důvody žalobkyně souvisejícími přímo s těmito otázkami.

K řízení vedenému Komisí

54 Podle žalobkyně je skutečnost, že Komise zahájila jediné řízení pro jednání týkající se několika zcela odlišných kategorií výrobků, zjevně nelogická a v rozporu se zásadou řádné správy. Komise měla:

– přijmout pouze jedno rozhodnutí týkající se všech kartelových dohod v oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu tak, jak učinily americké orgány pro hospodářskou soutěž, což by vedlo Komisi k tomu, že by žalobkyni uložila pokutu v maximální výši 61,37 milionu eur; nebo

– přijmout několik rozhodnutí týkajících se každé kategorie dotčených výrobků, v souladu se svou rozhodovací praxí doloženou případy grafitových elektrod a speciálních grafitů, což by vedlo Komisi k tomu, že by výchozí částku pokuty stanovila na úrovni citelně nižší než 35 milionů eur.

55 Zaprvé je třeba podotknout, že žalobkyně netvrdí, že kartelové dohody uváděné v rozhodnutích Komise týkajících se případů grafitových elektrod a speciálních grafitů a kartelová dohoda, která vedla k přijetí rozhodnutí, představují ve skutečnosti jedno a totéž protiprávní jednání, ale pouze tvrdí, že americké orgány pro hospodářskou soutěž měly k oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu globální přístup, který vedl k přijetí jediného rozhodnutí.

56 Žalobkyně tedy netvrdí, a *a fortiori* neprokázala, že Komise nesprávně zahájila pro trhy grafitových elektrod, speciálních grafitů a výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím tři odlišná řízení, konstatovala čtyři protiprávní jednání a uložila žalobkyni čtyři různé pokuty. Je třeba zdůraznit, že Komise mohla uložit žalobkyni čtyři různé pokuty, z nichž by každá respektovala meze stanovené čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17, pokud by se dopustila čtyř různých porušení ustanovení čl. 81 odst. 1 ES, přičemž je třeba připomenout, že ve věci speciálních grafitů Komise zahájila

pouze jedno řízení, které vedlo k přijetí jediného rozhodnutí, kterým byla konstatována existence dvou různých protiprávních jednání, jednoho na trhu izostatického grafitu a druhého na trhu extrudovaného grafitu, a kterým byly uloženy žalobkyni dvě různé pokuty.

57 Krom toho je zjevné, že Komise, která odpovídá za provádění a směr soutěžní politiky Společenství, nemůže být nucena přebírat praxi amerických orgánů pro hospodářskou soutěž.

58 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že výkon pravomocí orgány třetích států odpovědných za ochranu volné hospodářské soutěže v rámci své územní působnosti se řídí vlastními požadavky uvedených států. Skutečnosti, které jsou základem právních řádů jiných států v oblasti hospodářské soutěže, totiž nezahrnují jen specifické účely a cíle, ale vedou též k přijetí konkrétních hmotněprávních pravidel, jakož i k rozmanitým právním důsledkům ve správní, trestněprávní nebo občanskoprávní oblasti, pokud orgány těchto států prokázaly protiprávní jednání porušující pravidla použitelná v oblasti hospodářské soutěže (rozsudek Soudního dvora ze dne 29. června 2006, SGL Carbon v. Komise, C-308/04 P, Sb. rozh. s. I-5977, bod 29).

59 Právní situace je naproti tomu zcela jiná, když se na podnik v oblasti hospodářské soutěže vztahuje výlučně právo Společenství a právo jednoho nebo několika členských států, tedy když se kartelová dohoda tak jako v projednávaném případě omezuje výlučně na oblast územní působnosti právního řádu Evropského společenství (viz v tomto smyslu rozsudek SGL Carbon v. Komise, bod 58 výše, bod 30).

60 Z toho plyne, že cílem Komise při ukládání sankce za nedovolené chování podniku, i když má původ v kartelové dohodě mezinárodní povahy, je ochrana volné hospodářské soutěže na společném trhu, která je podle čl. 3 odst. 1 písm. g) ES jedním ze základních cílů Společenství. Z důvodu specifičnosti hodnot chráněných právem na úrovni Společenství se totiž posouzení Komise při výkonu jejích pravomocí v této oblasti mohou značně odlišovat od posouzení prováděných orgány třetích států (rozsudek SGL Carbon v. Komise, bod 58 výše, bod 31).

61 Za těchto okolností postrádají závěry žalobkyně, které se pojí k hypotetické situaci rozhodnutí Komise spočívajícího na celkové analýze výrobků na bázi uhlíku a grafitu, pokud jde o maximální pokutu 61,37 milionu eur, kterou jí bylo možné uložit, a údajné porušení čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 Komisí, jakoukoliv relevanci.

62 Za druhé je třeba uvést, že na rozdíl od tvrzení žalobkyně z případů grafitových elektrod a speciálních grafitů nevyplývá, že by každý trh výrobků na bázi uhlíku a grafitu byl předmětem jiného správního řízení vedeného orgány Společenství pro hospodářskou soutěž.

63 Ve věci speciálních grafitů zahájila Komise pouze jedno řízení, které vedlo k přijetí jediného rozhodnutí, konstatujícího existenci dvou různých protiprávních jednání, jednoho na trhu zvláštního izostatického grafitu a druhého na trhu zvláštního extrudovaného grafitu, kterým byly žalobkyni uloženy dvě různé pokuty.

64 V každém případě je třeba zdůraznit, že Komise měla v projednávaném případě za to, že se podniky, kterým je určeno rozhodnutí, dopustily jediného porušení článku 81 ES. Své stanovisko zdůvodnila v bodě 230 odůvodnění rozhodnutí, který zní následovně:

„Navzdory argumentu [LCL], podle kterého nelze nahradit hotové výrobky na bázi uhlíku a grafitu uhlíkovými a grafitovými bloky, má Komise za to, že celá skupina výrobků, které se týká toto řízení, byla předmětem jediného komplexního protiprávního jednání. Komise v tomto ohledu podotýká, že zastupitelnost výrobků je pouze jedním ze zohledňovaných prvků. Důležitou úlohu mohou hrát i jiné faktory, zejména fungování samotné kartelové dohody. V projednávané věci titíž účastníci kartelové dohody koordinovali na týchž schůzkách své obchodní chování pro celou skupinu vázaných výrobků (byť nezastupitelných), které všichni nebo téměř všichni z nich vyráběli nebo prodávali. Základním cílem kartelové dohody spočívající v zákazu prodeje bloků třetím osobám nebo jejich prodeji za velmi vysoké ceny bylo navíc posílení hlavní kartelové dohody o výrobcích vyráběných z těchto bloků a její ochrana před případnými soutěžiteli. Dohoda o blocích tedy měla vůči hlavní dohodě týkající se hotových výrobků podpůrnou povahu. S ohledem na tyto skutečnosti se Komise rozhodla posuzovat činnosti kartelu jakožto jediné komplexní protiprávní jednání. Žádný z adresátů tohoto rozhodnutí netvrdil, že by existovalo několik protiprávních jednání.“

65 Komise z objektivních důvodů v projednávaném případě zahájila řízení, konstatovala existenci jediného protiprávního jednání a uložila v rozhodnutí žalobkyni pokutu. Mimoto je třeba připomenout, že žalobkyně nezpochybňuje existenci jediného protiprávního jednání.

66 Za těchto podmínek nemůže být rozhodnutí Komise přijmout jedno rozhodnutí pro sankcionování jediného a trvajícího protiprávního jednání kvalifikováno jako „nelogické“ nebo v rozporu se zásadou řádné správy.

67 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nesprávného právního posouzení Komise na základě nevymezení relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků, musí být zamítnut.

K údajně nesprávnému posouzení závažnosti protiprávního jednání a údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty

68 V souladu s ustálenou judikaturou je závažnost protiprávního jednání určena s ohledem na řadu skutečností, při jejichž posouzení má Komise prostor pro uvážení (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, C-328/05 P, Sb. rozh. s. I-3921, bod 43; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Sb. rozh. s. I-5425, body 240 až 242).

69 Jak bylo uvedeno výše, Komise v projednávaném případě stanovila výši pokut použitím metody definované v pokynech.

70 Je třeba připomenout, že podle judikatury pokyny sice nelze kvalifikovat jako právní normu, kterou správa musí v každém případě dodržovat, vyjadřují však orientační pravidlo chování, podle nějž má být v praxi postupováno a od něhož se správa může v konkrétním případě odchýlit pouze tehdy, uvede-li důvody, které jsou slučitelné se zásadou rovného zacházení (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 209 a citovaná judikatura).

71 Komise se přijetím takových pravidel chování a zveřejněním oznámení, že je napříště použije na případy jimi dotčené, omezuje při výkonu své posuzovací pravomoci a nemůže se od těchto pravidel odchýlit, aniž by byla případně sankcionována z důvodu porušení obecných právních zásad, jako je zásada rovného zacházení nebo ochrana legitimního očekávání (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 211 a citovaná judikatura).

72 Mimoto je třeba připomenout, že podle téže judikatury pokyny stanoví obecným a abstraktním způsobem metodologii, kterou si Komise uložila za účelem stanovení výše pokut ukládaných podle článku 15 nařízení č. 17. Tyto pokyny, při jejichž tvorbě Komise vycházela zejména z kritérií zakotvených judikaturou Soudního dvora, v důsledku toho zajišťují právní jistotu podniků (viz v tomto smyslu rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 213).

73 Je třeba uvést, že pokyny zaprvé stanoví posouzení závažnosti protiprávního jednání jako takového, na jejímž základě může být stanovena „obecná výchozí částka“. Zadruhé je závažnost analyzována ve vztahu k vlastnostem dotčeného podniku, zejména jeho velikosti a postavení na relevantním trhu, což může vést k vážení výchozí částky, zařazení podniků do kategorií a stanovení „zvláštní výchozí částky“.

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty s ohledem na omezený dopad předmětného jednání

74 Pokud jde o posouzení závažnosti protiprávního jednání jako takového, pokyny v bodě 1 A prvním a druhém pododstavci uvádějí následující:

„Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání je třeba brát v úvahu jeho povahu, skutečný dopad na trh, pokud jej lze měřit, a velikost dotyčného zeměpisného trhu.

Protiprávní jednání se tak zařadí do jedné ze tří kategorií: méně závažná protiprávní jednání, závažná protiprávní jednání a velmi závažná protiprávní jednání."

75 Komise v rozhodnutí uvedla následující tři poznatky:

– dotčené protiprávní jednání spočívalo zejména v přímém nebo nepřímém stanovování prodejní ceny a dalších podmínek při obchodování se zákazníky, v rozdělování trhů, zejména přidělováním klientů, a v provádění koordinovaných akcí vůči soutěžitelům, kteří nejsou členy kartelu, přičemž takové jednání představuje již svojí povahou nejzávažnější porušení čl. 81 odst. 1 ES a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP (bod 278 odůvodnění rozhodnutí);

– koluzní dohody byly prováděny a měly u dotčených výrobků dopad na trh EHP, avšak tento dopad nelze přesně změřit (bod 286 rozhodnutí);

– kartel pokrýval celý společný trh, a poté, co vznikl, celý EHP (bod 287 odůvodnění rozhodnutí).

76 Závěr Komise, uvedený v bodě 288 odůvodnění rozhodnutí, tak zní:

„S ohledem na všechny tyto faktory se Komise domnívá, že podniky dotčené tímto rozhodnutím se dopustily velmi závažného protiprávního jednání. Podle Komise jsou povaha protiprávního jednání a jeho zeměpisný rozsah takového rázu, že protiprávního jednání musí být kvalifikováno jako velmi závažné nezávisle na tom, zda může být jeho dopad na trh změřen, či nikoliv. V každém případě je jasné, že protisoutěžní ujednání kartelu byla prováděna a měla dopad na trh, i když tento dopad nelze přesně změřit."

77 Žalobkyně Komisi vytýká, že neprovedla posouzení konkrétního dopadu protiprávního jednání na relevantní trhy a spokojila se na základě pouhého tvrzení o provádění kartelové dohody s prohlášením, že tato dohoda má dopad na trh, aniž by posoudila jeho závažnost, čímž porušila pokyny a svoji předchozí rozhodovací praxi. Doplňuje, že s ohledem na objektivně omezený dopad předmětného jednání na relevantní trhy mohla Komise toto jednání kvalifikovat nanejvýš jako „závažné" a stanovit výchozí částku pokuty na úrovni nepřevyšující 20 milionů eur.

78 Zaprvé je třeba uvést, že zástupci Komise na jednání uvedli, že kvalifikování protiprávního jednání jako „velmi závažného" vyplývá z pouhého zohlednění povahy protiprávního jednání a jeho zeměpisného rozsahu, a že i když byla existence konkrétního dopadu kartelové dohody na trh v rozhodnutí konstatována, tento poznatek nebyl při kvalifikování protiprávního jednání, a tedy při stanovení výchozí částky pokuty zohledněn.

79 Toto stanovisko je nicméně v rozporu už s pouhým doslovným zněním bodů 278 až 288 odůvodnění rozhodnutí. V bodě 281 odůvodnění rozhodnutí Komise konstatuje existenci skutečných protisoutěžních účinků vyplývajících v projednávaném případě z provádění koluzních dohod, i když je není možné přesně vyčíslit, přičemž toto konstatování následuje po popisu povahy protiprávního jednání a předchází určení jeho zeměpisného rozsahu. Obsah bodu 288 odůvodnění rozhodnutí, a konkrétněji použití výrazu „s ohledem na všechny tyto faktory" umožňuje dojít k závěru, že Komise při kvalifikování protiprávního jednání jako „velmi závažného" skutečně zohlednila konkrétní dopad kartelové dohody na trh, i když doplnila, že tato kvalifikace je odůvodněna nezávisle na možnosti změření uvedeného dopadu.

80 Zadruhé je třeba konstatovat, že Komise nebyla na rozdíl od tvrzení žalobkyně povinna provádět konkrétní přezkum protiprávního jednání na každém z relevantních trhů, jelikož je třeba připomenout, že Komise měla za to, že veškeré dohody nebo jednání ve vzájemné shodě uvedené v rozhodnutí představují jediné komplexní protiprávní jednání, což žalobkyně nezpochybňuje, a že zohledněny musí být pouze účinky vyplývající z protiprávního jednání jako celku (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 152, a rozsudek Soudu ze dne 17. prosince 1991, Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, Recueil, s. II-1711, bod 342).

81 Zatřetí, z bodů odůvodnění 244 až 248 a 280 až 286 rozhodnutí plyne, že Komise skutečně z provádění kartelové dohody vyvodila existenci konkrétního dopadu této dohody na dotčené odvětví.

82 Komise v tomto ohledu uvádí, že „[v]šichni členové kartelu uplatnili domluvená obecná zvýšení cen (vyjádřená v procentech) rozesláním nových ceníků […,] společnosti veřejné dopravy přidělovaly zakázky společnosti, jejíž nabídka byla díky manipulaci mírně nižší nežli nabídky ostatních účastníků kartelové dohody, soukromí zákazníci neměli jinou možnost, nežli se zásobit u předem určeného dodavatele za předem stanovenou cenu, aniž by mohli využívat výhody hospodářské soutěže, a zpracovatelé

nemohli nakupovat bloky, nebo jen za ceny držené uměle vysoko, což jim znemožňovalo účinně soutěžit na trhu konečných výrobků“. S ohledem na dobu trvání protiprávního jednání a na skutečnost, že dotčené podniky kontrolovaly společně více než 90 % trhu EHP, není podle Komise žádných pochyb o tom, že kartelová dohoda měla na tomto trhu skutečné protisoutěžní účinky (body 245 a 281 odůvodnění rozhodnutí).

83 Je třeba připomenout, že Komise má při posuzování konkrétního dopadu protiprávního jednání na trh vycházet z hospodářské soutěže, která by normálně existovala, kdyby nedošlo k protiprávnímu jednání (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 1975, Suiker Unie a další v. Komise, 40/73 až 48/73, 50/73, 54/73 až 56/73, 111/73, 113/73 a 114/73, Recueil, s. 1663, body 619 a 620; rozsudky Soudu ze dne 14. května 1998, Mayr-Melnhof v. Komise, T-347/94, Recueil, s. II-1751, bod 235; ze dne 11. března 1999, Thyssen Stahl v. Komise, T-141/94, Recueil, s. II-347, bod 645, a ze dne 9. července 2003, Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients v. Komise, T-224/00, Recueil, s. II-2597, dále jen „rozsudek ADM I“, bod 150).

84 Co se týče kartelové dohody o cenách, je podle Komise legitimní vyvozovat, že protiprávní jednání mělo účinky v důsledku toho, že účastníci kartelové dohody přijali opatření, aby uplatňovali dohodnuté ceny, například tím, že je oznámili zákazníkům, dali svým zaměstnancům pokyny využívat je jako základ jednání a dohlíželi na jejich uplatnění svými soutěžiteli a svými vlastními prodejními místy. Pro učinění závěru o dopadu na trh totiž stačí, aby dohodnuté ceny sloužily jako základ pro stanovení cen individuálních transakcí, a omezovaly tak vyjednávací prostor pro zákazníky (rozsudky Soudu Hercules Chemicals v. Komise, bod 80 výše, body 340 a 341; ze dne 20. dubna 1999, Limburgse Vinyl Maatschappij a další v. Komise, tzv. „PVC II“, T-305/94 až T-307/94, T-313/94 až T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 a T-335/94, Recueil, s. II-931, body 743 až 745, a ze dne 14. prosince 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich a další v. Komise, T-259/02 až T-264/02 a T-271/02, Sb. rozh. s. II-5169, bod 285).

85 Naproti tomu nemůže být od Komise vyžadováno, je-li prokázáno provádění kartelové dohody, systematicky prokazovat, že dohody skutečně umožnily dotčeným podnikům dosáhnout vyšší úrovně cen transakcí než té, která by nastala, kdyby neexistovala dohoda. V tomto ohledu teze, podle které může být zohledněno za účelem určení závažnosti protiprávního jednání pouze to, že úroveň cen transakcí by byla odlišná, kdyby nedošlo ke koluzi, nemůže být přijata (rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Cascades v. Komise, C-279/98 P, Recueil, s. I-9693, body 53 a 62). Mimoto by bylo nepřiměřené vyžadovat takový důkaz, který by pohltil značné prostředky, vzhledem k tomu, že vyžaduje provedení hypotetických výpočtů založených na hospodářských modelech, jejichž přesnost je pouze obtížně ověřitelná soudcem a jejichž neomylná povaha není nijak dokázána (stanovisko generálního advokáta Mischa k věci, ve které byl vydán rozsudek Soudního dvora ze dne 16. listopadu 2000, Mo och Domsjö v. Komise, C-283/98 P, Recueil, s. I-9855, I-9858, bod 109).

86 Pro posouzení závažnosti protiprávního jednání je totiž rozhodující, zda účastníci kartelové dohody učinili vše, co bylo v jejich moci, aby svým záměrům dali konkrétní výsledek. Následný vývoj skutečně uplatňovaných tržních cen mohl být ovlivněn jinými faktory nacházejícími se mimo kontrolu účastníků kartelové dohody. Účastníci kartelové dohody nemohou obrátit ve svůj prospěch vnější faktory, které překazily jejich úsilí, a považovat je za skutečnosti odůvodňující snížení pokuty (stanovisko generálního advokáta Mischa předcházející rozsudku Mo och Domsjö v. Komise, bod 85 výše, body 102 až 107).

87 Komise se tak poté, co důvodně uvedla, že kartelová dohoda trvala více než jedenáct let a že účastníci uvedené dohody kontrolovali více než 90 % trhu EHP, mohla při závěru o existenci dopadu na trh oprávněně opřít o provádění kartelové dohody, a to aniž by bylo nezbytné přesně změřit rozsah tohoto dopadu.

88 Co se týče opodstatněnosti zjištění, z nichž Komise vyvodila tento závěr, je třeba poukázat na to, že žalobkyně nedokazuje, a dokonce ani netvrdí, že nedošlo k provádění kartelové dohody.

89 Žalobkyně sice zmiňuje „okrajovou" úlohu při protiprávních jednáních v oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím a neexistenci prodejů uhlíkových a grafitových bloků třetím osobám. V rámci žalobního důvodu týkajícího se nesprávného posouzení polehčujících okolností Komisí rovněž tvrdí, že sama ve skutečnosti některé koluzní dohody neprovedla. Argumenty vyvozované žalobkyní z vlastního jednání nemohou být nicméně přijaty. Skutečné chování určitého podniku, tak jak ho sám tento podnik popisuje, je totiž pro účely hodnocení dopadu kartelové dohody na trh nerozhodné a přihlížet lze pouze k účinkům protiprávního jednání jako celku (rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni, bod 80 výše, bod 152, a Hercules Chemicals v. Komise, bod 80 výše, bod 342).

90 Z písemností vyplývá, že žalobkyně se omezuje především na uplatňování skutečnosti, že kartelová dohoda měla u určitých dotčených výrobků omezený dopad a byla provedena jen částečně, přičemž toto tvrzení, i kdyby se považovalo za správné, nemůže prokazovat, že by Komise posoudila závažnost protiprávního jednání nesprávně tím, že zohlednila skutečnost, že dotčená protiprávní jednání měla skutečný protisoutěžní účinek na trh dotčených výrobků v EHP (rozsudek Soudu ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 148).

91 Dále je třeba uvést, že i za předpokladu, že by skutečný dopad kartelové dohody nebyl Komisí právně dostačujícím způsobem prokázán, by kvalifikace posuzovaného protiprávního jednání jako „velmi závažného" nebyla o nic méně vhodná. Všechny tři výše uvedené aspekty posouzení závažnosti protiprávního jednání totiž nemají v rámci globálního přezkumu stejnou váhu. Povaha protiprávního jednání hraje prvořadou roli zejména pro charakterizování „velmi závažných" protiprávních jednání. V tomto ohledu vyplývá z popisu velmi závažných protiprávních jednání v pokynech, že dohody nebo jednání ve vzájemné shodě, jejichž cílem je zejména, jako v projednávané věci, stanovení cen, mohou být již na základě své vlastní povahy kvalifikovány jako „velmi

závažné“, aniž by bylo nezbytné, aby se taková jednání vyznačovala zvláštním dopadem nebo zeměpisným rozsahem. Tento závěr je podpořen skutečností, že pokud popis závažných protiprávních jednání uvádí výslovně dopad na trh a účinky v rozsáhlých oblastech společného trhu, popis velmi závažných protiprávních jednání naproti tomu žádný požadavek konkrétního dopadu na trh ani účinků ve zvláštní zeměpisné oblasti neuvádí (rozsudky Soudu ze dne 27. července 2005, Brasserie nationale a další v. Komise, T-49/02 až T-51/02, Sb. rozh. s. II-3033, bod 178, a ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, bod 90 výše, bod 150).

92 Pokud jde o tvrzení o předchozí praxi Komise, která je v rozporu s přístupem uplatněným v rozhodnutí, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora (rozsudky Soudního dvora ze dne 21. září 2006, JCB Service v. Komise, C-167/04 P, Sb. rozh. s. I-8935, body 201 a 205, a ze dne 7. června 2007, Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, C-76/06 P, Sb. rozh. s. I-4405, bod 60) nemůže rozhodovací praxe Komise vytvářet právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže a že rozhodnutí týkající se jiných věcí mají ohledně případné existence diskriminace pouze orientační povahu, protože je málo pravděpodobné, že okolnosti jim vlastní, jako jsou dotčené trhy, výrobky, podniky a doby trvání, by byly totožné. Je nutno konstatovat, že žalobkyně v projednávaném případě důkaz o takové diskriminaci nepředkládá.

93 A konečně, žalobkyně tvrdí, že i za předpokladu, *quod non*, že by předmětné jednání mohlo být kvalifikováno jako „velmi závažné“, Komise měla stanovit výchozí částku pokuty na nejnižší úrovni rozsahu pokut použitelných na „velmi závažná“ protiprávní jednání právě z důvodu zohlednění omezeného dopadu tohoto jednání na relevantní trhy.

94 Žalobkyně pomocí této argumentace zřejmě tvrdí, že i když by bylo možné připustit, že protiprávní jednání bylo odůvodněně kvalifikováno jako „velmi závažné“, Komise porušila zásadu proporcionality tím, že stanovila výchozí částku pokuty na 35 milionů eur, přičemž tato výše neměla s ohledem na omezený dopad protiprávního jednání z důvodu neúčasti žalobkyně na protiprávním jednání na trhu uhlíkových a grafitových bloků a desek, její okrajovou účast na protiprávním jednání v oblasti výrobků k mechanickým aplikacím a krajně omezený dopad předmětného jednání na trhy výrobků k elektrickým aplikacím, přesahovat 20 milionů eur.

95 Je třeba nicméně připomenout, že, jak bylo uvedeno v bodě 89, skutečné chování, tak jak ho sám tento podnik popisuje, není pro účely hodnocení dopadu kartelové dohody na trh rozhodující.

96 Krom toho, z bodů 120 a 124 odůvodnění rozhodnutí plyne, že Komise nedošla k závěru, že kartelová dohoda měla značný dopad na všechny dotčené výrobky a zákazníky, a že dokonce naopak připustila, že pro určité zvláštní výrobky mohl být tento dopad omezenější, tak jak uvádí žalobkyně, která svá tvrzení zakládá na konstatováních Komise. Žalobkyně ostatně netvrdí, ani *a fortiori* neprokazuje, že by Komise nesprávně popsala účinky kartelové dohody tím, že by je nadhodnotila.

97 Je třeba rovněž připomenout, že se žalobkyně účastnila souhrnu dohod nebo jednání ve vzájemné shodě týkajících se výrobků na bázi uhlíku a grafitu určených k elektrickým a mechanickým aplikacím, jakož i uhlíkových a grafitových bloků, ze kterých jsou tyto výrobky vyráběny, přičemž celá tato skupina vázaných výrobků je předmětem jediného komplexního protiprávního jednání. Přitom při hodnocení dopadu na trh musí být zohledněny pouze účinky vyplývající z protiprávního jednání jako celku (viz v tomto

smyslu rozsudky Komise v. Anic Partecipazioni, bod 80 výše, bod 152, a Hercules Chemicals v. Komise, bod 80 výše, bod 342) a žalobkyně neuvádí omezený dopad kartelové dohody na polotovary, na výrobky k mechanickým aplikacím, ba ani na výrobky k elektrickým aplikacím určené pro „drobné" zákazníky.

98 Za těchto okolností musí být žalobní důvod vycházející z nepřiměřenosti výchozí částky pokuty s ohledem na údajně omezený dopad předmětných protiprávních jednání zamítnut.

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty, s ohledem na nízký stupeň zapojení žalobkyně do kartelové dohody

99 Žalobkyně uvádí, že Komise musí při stanovení závažnosti protiprávního jednání, a tedy i výchozí částky pokuty zohlednit závažnost účasti každého z předmětných podniků. Žalobkyně se odvolává na rozsudek Soudu ze dne 11. prosince 2003, Ventouris v. Komise (T-59/99, Recueil, s. II-5257, body 200 a 219), a žádá Soud, aby podstatně snížil výši pokuty, a zohlednil tak její neúčast na jednáních na trhu s uhlíkovými a grafitovými bloky a okrajovou roli, kterou hrála v jednáních uplatňovaných v oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím. Komise tím, že žalobkyni stanovila výchozí částku na 35 milionů eur, totožnou s výší použitou pro Morgan, a pouze 21 milionů eur pro společnosti Schunk a SGL, přičemž se tyto tři podniky účastnily veškerých jednání uvedených v rozhodnutí, porušila zásadu rovného zacházení.

100 Jak správně zdůrazňuje Komise, argumentace žalobkyně vychází ze zaměňování posouzení závažnosti protiprávního jednání, které slouží ke stanovení výchozí částky

pokuty, a posouzení závažnosti účasti každého z dotčených podniků na protiprávním jednání, přičemž posledně uvedená otázka musí být posuzována v rámci případného uplatnění přitěžujících nebo polehčujících okolností.

101 Jak již bylo uvedeno, Komise v rámci svého posouzení závažnosti protiprávního jednání a v souladu s pokyny zohlednila povahu tohoto protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na relevantní trh a zeměpisný rozsah tohoto trhu.

102 Při hodnocení závažnosti protiprávního jednání Komise vychází z jeho dopadu na trh, v souladu s bodem 1 A prvním a druhým pododstavcem pokynů, přičemž účinky, jež mají být v tomto ohledu zohledněny, jsou účinky celého protiprávního jednání, kterého se účastnily všechny podniky (rozsudek Komise v. Anic Partecipazioni, bod 80 výše, bod 152), takže zohlednění individuálního jednání nebo údajů vlastních každému podniku není v tomto ohledu relevantní.

103 Odkaz na rozsudek Ventouris v. Komise, bod 99 výše (body 200 a 219), je rovněž zcela nerelevantní, jelikož se netýká situace jediného protiprávního jednání, jako v projednávaném případě, ale sankce Komise za dvě odlišná protiprávní jednání. V uvedeném rozsudku Soud konstatuje, že Komise sankcionovala týmž způsobem podniky, které se účastnily dvou protiprávních jednání, a podniky, které se účastnily pouze jednoho z nich, čímž porušila zásadu proporcionality. Žalobkyni, která se jednoho z obou protiprávních jednání neúčastnila, ale která byla sankcionována, jako kdyby se účastnila obou, Soud výši pokuty snížil.

104 V projednávaném případě žalobkyně nezpochybňuje existenci jediného protiprávního jednání a svoji účast na něm. Tvrdí pouze, že relativní závažnost její účasti je nižší nežli u ostatních zapojených podniků, jako je Morgan, Schunk a SGL. Argumentace rozvinutá žalobkyní na podporu tohoto tvrzení bude tedy posouzena v rámci žalobních důvodů vycházejících z nesprávného posouzení polehčujících okolností Komisí.

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty, s ohledem na obraty žalobkyně

105 S ohledem na velké rozdíly ve velikosti dotčených podniků a za účelem zohlednění specifické váhy každého z nich, a tedy skutečného dopadu jejich protiprávního jednání na hospodářskou soutěž uplatnila Komise v souladu s bodem 1 A čtvrtým a šestým pododstavcem pokynů rozdílný přístup k podnikům účastnícím se protiprávního jednání. Za tímto účelem rozdělila dotčené podniky do tří kategorií, přičemž se opřela o obrat dosažený každým podnikem u výrobků dotčených tímto řízením v rámci EHP, včetně hodnoty vlastní spotřeby každého podniku. Výsledkem je údaj o podílu na trhu představující relativní váhu každého podniku na protiprávním jednání a jeho skutečné hospodářské schopnosti způsobit významnou škodu na hospodářské soutěži (body odůvodnění 289 až 291 rozhodnutí).

106 Srovnání se zakládalo na údajích týkajících se obratu (v milionech eur) z prodeje dotčených výrobků za poslední rok protiprávního jednání, tj. rok 1998, tak jak vyplývají

z tabulky 1 uvedené v bodě 37 odůvodnění rozhodnutí, nazvané „Odhad výše obratu (včetně odpovídající hodnoty vlastní spotřeby) a podílů na trhu EHP v roce 1998 pro skupiny výrobků, které jsou předmětem řízení“:

Dodavatelé	Obrat (včetně hodnoty vlastní spotřeby)	Podíl na trhu EHP (v %)
Conradty	9	3
Hoffmann	17	6
[LCL]	84	29
Morgan	68	23
Schunk	52	18
SGL	41	14
Různí	20	7
Celkem	291	100

107 Na základě výše uvedeného byly žalobkyně a Morgan, považované za dva největší subjekty s podílem na trhu přesahujícím 20 %, zařazeny do první kategorie. Schunk a SGL, které jsou středně velkými subjekty s podílem na trhu mezi 10 a 20 %, byly zařazeny do druhé kategorie. Hoffmann a Conradty, považované na základě podílů na trhu nedosahujících 10 % za malé subjekty, byly zařazeny do třetí kategorie (body 37 a 297 odůvodnění rozhodnutí).

108 Na základě předcházejících úvah Komise použila výchozí částku, stanovenou podle závažnosti protiprávního jednání, 35 milionů eur pro žalobkyni a Morgan, 21 milionů eur pro Schunk a SGL a 6 milionů eur pro Hoffmann a Conradty (bod 298 odůvodnění rozhodnutí).

109 V rámci svého žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že Komise byla povinna zohlednit obrat z prodeje dotčených výrobků v EHP a že výchozí částka 35 milionů eur, použitá Komisí, je nepřiměřená s ohledem na obrat vytvořený na každém z relevantních trhů (jelikož uvedená částka představuje 41,7 % obratu ve výši 84 milionů eur uvedeného v rozhodnutí, 46,3 % obratu pro výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým aplikacím a 421 % obratu pro výrobky na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím), přičemž tento závěr se nabízí s ohledem na předchozí rozhodovací praxi Komise a judikaturu. Ta totiž požaduje, aby byla výše pokuty „v rozumném vztahu" k obratu dosaženému na relevantním trhu.

110 Je třeba zaprvé připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora (rozsudky JCB Service v. Komise, bod 92 výše, body 201 a 205, a Britannia Alloys & Chemicals v. Komise, bod 92 výše, bod 60) rozhodovací praxe Komise nemůže vytvářet právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže a rozhodnutí týkající se jiných věcí mají ohledně případné existence diskriminace pouze orientační povahu, protože je málo pravděpodobné, že okolnosti jim vlastní, jako jsou dotčené trhy, výrobky, podniky a doby trvání, by byly totožné.

111 Je nutno konstatovat, že žalobkyně nepředkládá důkaz o takové diskriminaci. Obecně tvrdí, že analýza rozhodovací praxe Komise z poslední doby odhaluje, že nejvyšší výchozí částka obecně používaná ve věcech týkajících se „velmi závažných" protiprávních jednání, uplatňovaných celosvětově nebo na celém území EHP, představuje obecně 10 až 20 % obratu dosaženého dotčeným podnikem na relevantních trzích. Žalobkyně zdůrazňuje, že ve věci speciálních grafitů jí Komise stanovila výchozí částku 7,5 milionu eur, což představuje přibližně 14,5 % celosvětového obratu dosaženého prodejem dotčených výrobků.

112 Tomuto tvrzení odporuje Komise, která předkládá ukázky rozhodnutí, ve kterých stanovila výchozí částky přesahující 20 % obratu dosaženého dotčenými podniky na relevantním trhu. Komise tak uvádí případ Asea Brown Boveri Ltd, které byla v rámci rozhodnutí 1999/60/ES ze dne 21. října 1998 v řízení podle článku 81 [ES] (IV/35.691/E-4 – Předizolované trubky) (Úř. věst. 1999, L 24, s. 1), v opraveném znění před zveřejněním, stanovena výchozí částka pokuty na 50 milionů eur, představujících 23 % obratu dosaženého prodejem dotčených výrobků. Komise uvádí rovněž rozhodnutí 2003/437/ES ze dne 11. prosince 2001 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/E-1/37.027 – Fosfát zinku) (Úř. věst. 2003, L 153, s. 1), ve které výchozí částka 3 miliony eur představovala téměř 100 % obratu každého ze čtyř hlavních účastníků kartelové dohody na dotčeném trhu.

113 Mimoto je třeba připomenout, že Komise má při stanovení výše pokut široký prostor pro uvážení za účelem směrování chování podniků ve smyslu dodržování pravidel hospodářské soutěže (rozsudek Soudu ze dne 21. října 1997, Deutsche Bahn v. Komise, T-229/94, Recueil, s. II-1689, bod 127). Skutečnost, že Komise v minulosti použila pokuty určité úrovně na určité typy protiprávních jednání, ji tedy nemůže zbavit možnosti tuto úroveň kdykoli zvýšit, aby bylo zajištěno provádění politiky Společenství v oblasti hospodářské soutěže (rozsudek Soudního dvora ze dne 7. června 1983, Musique diffusion française a další v. Komise, 100/80 až 103/80, Recueil, s. 1825, bod 109) a zvýšen odrazující účinek pokut (rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, T-327/94, Recueil, s. II-1373, bod 179).

114 Zadruhé je třeba uvést, že na rozdíl od tvrzení žalobkyně není Komise při stanovení výše pokut podle závažnosti a délky trvání dotčeného protiprávního jednání povinna provádět svůj výpočet pokuty z částek založených na obratu dotčených podniků, a konkrétněji na obratu dosaženém s dotčenými výrobky (viz v tomto smyslu rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 255).

115 Závažnost protiprávního jednání musí být zjištěna v závislosti na řadě skutečností, jako jsou konkrétní okolnosti případu, jeho kontext a odrazující účinek pokut, a to aniž by byl sestaven závazný nebo taxativní výčet kritérií, ke kterým musí být povinně přihlédnuto (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 241 a citovaná judikatura).

116 S výhradou dodržování horní meze, kterou stanoví čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a která vychází z celkového obratu (rozsudek Musique Diffusion française a další v. Komise, bod 113 výše, bod 119), může Komise přihlédnout k obratu dotčeného podniku, aby mohla posoudit závažnost protiprávního jednání při stanovení výše pokuty, avšak tomuto obratu nelze přikládat přílišný význam ve srovnání s ostatními posuzovanými skutečnostmi (viz rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 257 a citovaná judikatura).

117 V projednávaném případě používá Komise způsob výpočtu definovaný v pokynech, který pro určení výše pokuty stanoví zohlednění mnoha skutečností při posuzování závažnosti protiprávního jednání, mezi které patří zejména povaha protiprávního jednání, jeho konkrétní dopad, zeměpisný rozsah dotčeného trhu a nezbytný odrazující účinek pokuty. I když pokyny nestanoví, že se výše pokut vypočítá podle celkového obratu nebo relevantního obratu, nebrání tomu, aby tyto obraty byly zohledněny při stanovení výše pokuty za účelem dodržení obecných právních zásad Společenství, vyžadují-li to okolnosti (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, body 258 a 260).

118 Z toho plyne, že ačkoliv nelze popřít, jak zdůrazňuje žalobkyně, že obrat z prodeje dotčených výrobků může představovat vhodný základ pro posouzení, učiněné Komisí v rozhodnutí, narušení hospodářské soutěže na trhu dotčených výrobků v rámci EHP, jakož i váhy jednotlivých účastníků kartelové dohody ve vztahu k dotčeným výrobkům,

nemění to nic na tom, že tento poznatek zdaleka nepředstavuje jediné kritérium, na základě kterého musí Komise posuzovat závažnost protiprávního jednání.

119 V důsledku toho a na rozdíl od tvrzení žalobkyně by byl v důsledku omezení posouzení přiměřenosti výchozí částky pokuty stanovené Komisí na porovnání uvedené částky a obratu z prodeje dotčených výrobků přiznán tomuto poznatku nepřiměřený význam. Povaha protiprávního jednání, jeho konkrétní dopad, zeměpisný rozsah dotčeného trhu a nezbytný odrazující účinek pokuty jsou rovněž prvky zohledněné Komisí v projednávaném případě, které mohou odůvodňovat výše uvedenou částku. V tomto ohledu Komise správně kvalifikovala protiprávní jednání jako „velmi závažné", jelikož se žalobkyně účastnila horizontální kartelové dohody, jejíž předmět spočíval především v přímém nebo nepřímém stanovování prodejních cen a dalších obchodních podmínek pro zákazníky, rozdělování trhů, zejména přidělováním klientů, a provádění koordinovaných akcí vůči soutěžitelům, kteří nebyli členy kartelu, a která měla konkrétní dopad na relevantní výrobkový trh v EHP.

120 Pokud jde, zatřetí, o tvrzení o nepřiměřenosti výchozí částky pokuty vzhledem k obratu dosaženému na „každém z relevantních trhů", to opomíná kvalifikaci jediného protiprávního jednání, které žalobkyně ve svých písemnostech výslovně připustila. Vztah mezi výchozí částkou a obratem dosaženým výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým, na straně jedné, a mechanickým, na straně druhé, aplikacím uváděný žalobkyní tak není relevantní, a zohledněn může být jen vztah mezi uvedenou částkou a obratem dosaženým na relevantním trhu, odhadovaným v rozhodnutí na 84 milionů eur.

121 Přitom skutečnost, že výchozí částka pokuty dosahuje téměř poloviny uvedeného obratu, není sama o sobě průkazná. Částka 35 milionů eur je totiž pouze prozatímní částkou, jež v rámci uplatnění metody stanovené v pokynech bude následně předmětem

úprav v závislosti na době trvání protiprávního jednání a zjištěných přitěžujících a polehčujících okolnostech (rozsudek Soudu ze dne 9. července 2003, Cheil Jedang v. Komise, T-220/00, Recueil, s. II-2473, bod 95).

122 Pokud se konkrétně jedná o protiprávní jednání, která mají být kvalifikována jako „velmi závažná“, pokyny pouze uvádějí, že předpokládané pokuty jdou „nad 20 milionů [eur]“. Jedinými maximálními částkami zmíněnými v pokynech, které jsou použitelné u takových protiprávních jednání, jsou obecná hranice 10 % celkového obratu stanovená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 [viz preambule a bod 5 písm. a) pokynů] – jejíž porušení není v projednávané věci namítáno – a horní hranice dodatečné částky, kterou lze uložit z důvodu délky trvání protiprávního jednání (viz bod 1 B první pododstavec druhá a třetí odrážka pokynů). Nic v pokynech nebrání tomu, aby bylo za „velmi závažné“ protiprávní jednání stanoveno zvýšení, jehož absolutní hodnota je stejná jako v případě zvýšení uplatněného Komisí v projednávaném případě.

123 Podle judikatury čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 Komisi nezakazuje, aby při stanovení vycházela z mezitímní částky, která překračuje obecnou mez 10 % celkového obratu. Nebrání ani tomu, aby tyto mezitímní výpočty zohledňující závažnost a délku trvání protiprávního jednání byly provedeny z částky převyšující uvedenou mez (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 278).

124 A konečně, žalobkyně se nemůže užitečně dovolávat rozsudku Musique diffusion française a další v. Komise, bod 113 výše, a rozsudku Soudu ze dne 14. července 1994, Parker Pen v. Komise (T-77/92, Recueil, s. II-549), jelikož tato rozhodnutí se týkají stanovení konečné výše pokuty, a nikoliv stanovení výchozí částky pokuty s ohledem na závažnost protiprávního jednání a jelikož Komise v projednávaném případě při stanovení uvedené výše nevycházela z celkového obratu žalobkyně (viz v tomto smyslu

rozsudek Cheil Jedang v. Komise, bod 121 výše, body 98 a 99, a rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, ABB Asea Brown Boveri v. Komise, T-31/99, Recueil, s. II-1881, bod 156).

125 Z předcházejících úvah vyplývá, že bod žalobního důvodu vycházející z nepřiměřenosti výchozí částky pokuty s ohledem na obraty žalobkyně, musí být zamítnut.

K zohlednění odrazujícího účinku pokuty

126 Žalobkyně zaprvé Komisi vytýká, poprvé v replice, že porušila článek 253 ES, co se týče zohlednění nezbytného odrazujícího účinku pokuty.

127 Z judikatury vyplývá, že žalobní důvod vyplývající z chybějícího či nedostatečného odůvodnění představuje důvod veřejného pořádku, který musí být vznesen soudem Společenství i bez návrhu (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 67), a že může být v důsledku toho uplatněn účastníky řízení v jakékoliv fázi řízení (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. února 1997, Komise v. Daffix, C-166/95 P, Recueil, s. I-983, bod 25, a rozsudek Soudu ze dne 13. prosince 2001, Krupp Thyssen Stainless a Acciai speciali Terni v. Komise, T-45/98 a T-47/98, Recueil, s. II-3757, bod 125).

128 Z ustálené judikatury vyplývá, že z odůvodnění individuálního rozhodnutí musejí jasně a jednoznačně vyplývat úvahy orgánu, jenž akt vydal, tak aby se zúčastněné osoby mohly

seznámit s důvody, které vedly k přijetí opatření, a příslušný soud mohl vykonávat svůj přezkum. Požadavek odůvodnění musí být posuzován v závislosti na okolnostech případu. Není požadováno, aby odůvodnění vylíčilo všechny relevantní skutkové a právní okolnosti, jelikož otázka, zda odůvodnění aktu splňuje požadavky článku 253 ES, musí být posuzována s ohledem nejen na jeho znění, ale také s ohledem na kontext, ve kterém byl uvedený akt přijat (viz rozsudek Komise v. Sytraval a Brink's France, bod 127 výše, bod 63 a citovaná judikatura).

129 Co se týče stanovení pokut z důvodu porušení práva hospodářské soutěže, Komise splní svou povinnost uvést odůvodnění, jestliže ve svém rozhodnutí uvede posuzované skutečnosti, které jí umožnily vymezit závažnost a délku trvání spáchaného protiprávního jednání, aniž by byla povinna v něm uvádět podrobnější popis nebo číselné údaje týkající se způsobu výpočtu pokuty (viz v tomto smyslu rozsudek Cascades v. Komise, bod 85 výše, body 38 až 47; viz rovněž rozsudek Soudu ze dne 30. září 2003, Atlantic Container Line a další v. Komise, T-191/98, T-212/98 až T-214/98, Recueil, s. II-3275, bod 1532). Uvedení číselných údajů týkajících se způsobu stanovení pokut, ať jsou takové údaje jakkoli užitečné, není pro dodržení povinnosti uvést odůvodnění nezbytné (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. října 2003, Salzgitter v. Komise, C-182/99 P, Recueil, s. I-10761, bod 75).

130 Pokud jde o odůvodnění výchozích částek pokut v absolutním vyjádření, je třeba připomenout, že pokuty představují nástroj politiky hospodářské soutěže Komise, která musí mít možnost disponovat prostorem pro uvážení při stanovení jejich výše, aby mohla usměrnit jednání podniků ve smyslu dodržování pravidel hospodářské soutěže (rozsudek Soudu ze dne 6. dubna 1995, Martinelli v. Komise, T-150/89, Recueil, s. II-1165, bod 59). Navíc je třeba vyloučit, aby pokuty byly hospodářskými subjekty lehce předvídatelné. Tudíž nelze požadovat, aby Komise poskytla v tomto ohledu jiné prvky odůvodnění než ty, jež se týkají závažnosti protiprávního jednání.

131 Pokud jde v projednávaném případě o tvrzení o neodůvodnění rozhodnutí, co se týče zohlednění odrazujícího účinku při stanovení výchozí částky, a o nedostatečné individualizaci tohoto prvku, je třeba zaprvé uvést, že jelikož je odrazení cílem pokuty, požadavek zajistit toto odrazení je obecným požadavkem, jímž se má Komise řídit při výpočtu pokuty a který nutně nevyžaduje, aby v rámci výpočtu byla vyhrazena zvláštní etapa pro celkové posouzení všech relevantních okolností pro účely dosažení tohoto cíle (rozsudek Soudu ze dne 15. března 2006, BASF v. Komise, T-15/02, Sb. rozh. s. II-497, bod 226).

132 Pro účely zohlednění cíle odrazení Komise v pokynech nedefinovala metodu či jednotlivá kritéria, jejichž konkrétní výčet by mohl být závazný. Bod 1 A čtvrtý pododstavec pokynů zmiňuje v kontextu údajů týkajících se závažnosti protiprávního jednání pouze nutnost stanovení výše pokuty na úrovni, která jí zaručuje dostatečně odrazující povahu.

133 Zadruhé je třeba uvést, že na rozdíl od tvrzení žalobkyně Komise při popisu obecného postupu stanovování pokut výslovně zdůraznila nezbytnost stanovit pokuty na dostatečně odrazující úrovni, že na účastníky kartelové dohody uplatnila odlišné zacházení v závislosti na jejich podílu na trhu a že výchozí částku pokuty pro LCL stanovila na 35 milionů eur (body odůvodnění 271 a 289 rozhodnutí).

134 Z rozhodnutí jasně vyplývá, že při stanovení výchozí částky pokuty podle závažnosti protiprávního jednání Komise jednak kvalifikovala protiprávní jednání jako takové, přičemž zohlednila objektivní skutečnosti, a sice povahu protiprávního jednání, jeho skutečný dopad na trh a zeměpisný rozsah tohoto trhu, a dále zohlednila subjektivní skutečnosti, a sice specifickou váhu každého podniku účastnícího se kartelové dohody, a tak i skutečný dopad jejich protiprávního jednání na hospodářskou soutěž. V rámci této druhé části své analýzy sledovala Komise zejména cíl zajištění dostatečně odrazující

úrovně pokuty, s ohledem na relativní váhu každého podniku v protiprávním jednání a jeho skutečné hospodářské schopnosti způsobit významnou škodu na hospodářské soutěži na relevantním trhu. Po skončení hodnocení závažnosti protiprávního jednání Komise přímo stanovila výchozí částku, přičemž zohlednila veškeré výše uvedené skutečnosti.

135 Zdá se tak, že Komise v rozhodnutí uvedla, v souladu s judikaturou uvedenou v bodě 129, posuzované skutečnosti, které jí umožnily vymezit závažnost protiprávního jednání, a že jí tedy nelze vytýkat porušení článku 253 ES.

136 Žalobkyně zadruhé tvrdí, že Komise tím, že z důvodu odrazujícího účinku zvýšila výchozí částku pokuty, porušila zásadu *non bis in idem*. Podle žalobkyně Komise neprávem odůvodňuje v rozhodnutí a v žalobní odpovědi dvě postupná zvýšení částky pokuty týmž důvodem, a to znalostí protiprávnosti předmětného jednání a vědomím o ní. Žalobkyně tvrdí, že Komise ji tak trestá dvakrát za tutéž věc, a porušuje tak výše uvedenou zásadu.

137 Je třeba připomenout, že z ustanovení čl. 44 odst. 1 písm. c) ve spojení s čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Soudu vyplývá, že žaloba musí obsahovat zejména stručný popis žalobních důvodů a že nové důvody nelze předkládat v průběhu řízení, ledaže by se zakládaly na právních a skutkových okolnostech, které vyšly najevo v průběhu řízení. Nicméně žalobní důvod, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v žalobě a který je s ním těsně spjat, musí být prohlášen za přípustný (rozsudky Soudu ze dne 20. září 1990, Hanning v. Parlament, T-37/89, Recueil, s. II-463, bod 38, a ze dne 17. července 1998, Thai Bicycle v. Rada, T-118/96, Recueil, s. II-2991, bod 142).

138 Je nesporné, že bod žalobního důvodu vycházející z porušení zásady *non bis in idem* byl žalobkyní poprvé uplatněn v replice v odpověď na údajně nový důvod obhajoby, podle kterého může Komise stanovit výši pokuty se zohledněním jejího odrazujícího účinku, zvláště jedná-li se o klasický typ protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže.

139 Toto pouhé vyjádření uvedené Komisí v žalobní odpovědi nemůže být považováno za právní nebo skutkovou okolnost, která vyšla najevo v průběhu řízení, jelikož je třeba připomenout, že Komise v rozhodnutí jasně uvedla nutnost dbát na to, aby byla pokuta stanovena ve výši, která jí zajistí dostatečně odrazující účinek. Mimoto tvrzení týkající se porušení zásady *non bis in idem* s ohledem na uplatnění odrazujícího účinku nepředstavuje rozšíření výtky uvedené dříve, přímo či nepřímo, v žalobě.

140 Za těchto okolností musí být bod žalobního důvodu vycházející z porušení zásady *non bis in idem* odmítnut jako nepřípustný.

141 Žalobkyně zatřetí tvrdí, že uplatnění odrazujícího účinku bylo v každém případně zbytečné, a v důsledku toho neopodstatněné. Žalobkyně tvrdí, že po zahájení řízení ve Spojených státech v dubnu 1999 a dlouho před jakýmkoliv zásahem Komise provedla radikální a skutečnou změnu řízení své obchodní politiky, což prokazuje, že již byla odrazena od jakéhokoliv dalšího protiprávního jednání porušujícího pravidla hospodářské soutěže. Proto je podle žalobkyně třeba zrušit zvýšení udělené pokuty na základě odrazujícího účinku a výchozí částku pokuty podstatně snížit.

142 Je třeba konstatovat, že výše uvedený bod žalobního důvodu musí být rovněž odmítnut jako nepřípustný na základě čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Soudu, a to z týchž důvodů, které byly uvedeny v bodě 139.

143 Z judikatury každopádně vyplývá, že ačkoliv je důležité, aby podnik přijal opatření k zabránění novým porušením práva hospodářské soutěže Společenství v budoucnu ze strany svých zaměstnanců, přijetí takových opatření nemění nic na existenci konstatovaného protiprávního jednání. Komise tedy není povinna zohlednit takový poznatek jako polehčující okolnost, tím spíše tehdy, představuje-li dotčené protiprávní jednání jako v projednávaném případě zjevné porušení článku 81 ES (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 373). Přestože žalobkyně tuto okolnost uplatňuje v rámci zohlednění odrazujícího účinku pokuty, a nikoliv formálně jako polehčující okolnost, tentýž závěr musí být přijat i v projednávaném případě.

144 V tomto ohledu je třeba uvést, že nelze určit stupeň účinnosti vnitřních opatření přijatých podnikem k zabránění novému porušení práva hospodářské soutěže Společenství. Jak správně zdůrazňuje Komise, v projednávaném případě radikální a skutečná změna řízení obchodní politiky žalobkyně, ke které došlo po oznámení o zahájení řízení ve Spojených státech v dubnu 1999 a která se projevila zavedením striktního programu dodržování pravidel hospodářské soutěže, nevedla k tomu, aby žalobkyně oznámila kartelovou dohodu, které se týká rozhodnutí, jelikož začala spolupracovat až poté, co byla informována o šetření Komise.

145 V důsledku toho nelze bodu žalobního důvodu vycházejícímu z nesprávného posouzení odrazujícího účinku a související žádosti o snížení pokuty vyhovět.

K porušení zásady ochrany legitimního očekávání

146 Je třeba připomenout, že právo dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání se vztahuje na každého jednotlivce, který se nachází v situaci, kdy u něj správa Společenství vyvolala podloženou naději (rozsudky Soudního dvora ze dne 11. března 1987, Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products v. Komise, 265/85, Recueil, s. 1155, bod 44, a ze dne 26. června 1990, Sofrimport v. Komise, C-152/88, Recueil, s. I-2477, bod 26), přičemž nikdo se nemůže dovolávat porušení této zásady v případě, že mu správa neposkytla přesná, nepodmíněná a shodujících se ujištění (rozsudek Soudu ze dne 29. dubna 2004, Tokai Carbon a další v. Komise, T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Recueil, s. II-1181, dále jen „rozsudek Tokai I", bod 152 a citovaná judikatura).

147 V projednávaném případě se žalobkyně spokojila s tvrzením, že příslušné služby Komise jí poskytly „indikace", na základě kterých mohla legitimně „doufat", že s ohledem na její přispění k prokázání protiprávního jednání nepřekročí výchozí částka 20 milionů eur. Stačí konstatovat, že tento popis samotné žalobkyně o jejím vztahu se správou neodpovídá tomu, že by se jí dostalo přesných ujištění od služeb Komise. Odkaz na telefonní rozhovor, v průběhu kterého zaměstnanec Komise žalobkyni sdělil, že pokuta nezbytně přesáhne 15 milionů eur, „pokud Komise použije výchozí částku 20 milionů eur", je v tomto ohledu zcela nerelevantní, pokud jde o důkaz o přesných ujištěních, jelikož Komise vyjádřila pouhou hypotézu.

148 Z toho plyne, že bod žalobního důvodu vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání musí být zamítnut.

149 Ze všech výše uvedených úvah plyne, že body žalobního důvodu vycházející z nesprávného posouzení závažnosti protiprávního jednání a z nepřiměřenosti výchozí částky pokuty musejí být zamítnuty.

K délce trvání protiprávního jednání

150 V souladu s čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 je doba trvání protiprávního jednání jednou ze skutečností, které mají být zohledněny při určení pokuty uložené podnikům, jež porušily pravidla hospodářské soutěže.

151 Pokud jde o faktor týkající se doby trvání protiprávního jednání, pokyny rozlišují krátkodobá protiprávní jednání (obecně kratší než jeden rok), pro něž se výchozí částka určená podle závažnosti nezvyšuje, protiprávní jednání střednědobá (obecně jeden až pět roků), pro něž může být uvedená částka zvýšena až o 50 %, a dlouhodobá protiprávní jednání (obecně déle než pět let), pro něž může být uvedená částka zvýšena o 10 % za každý rok (bod 1 B první pododstavec první až třetí odrážka).

152 Komise v bodě 300 odůvodnění rozhodnutí uvedla, že se všechny podniky dopustily dlouhodobého protiprávního jednání, a že výchozí částky pokut musely být v důsledku toho zvýšeny o 10 % za každý celý rok trvání protiprávního jednání a o 5 % za každé další období trvající alespoň šest měsíců, ale kratší jednoho roku, což vedlo s ohledem na účast žalobkyně na protiprávním jednání po dobu deseti let a osmi měsíců ke zvýšení výchozí částky její pokuty o 105 %.

153 Je třeba zaprvé uvést, že žalobkyně výslovně nezpochybňuje dobu trvání protiprávního jednání zohledněnou Komisí. Nicméně v bodě 140 žaloby uvádí, že Komise zvýšila výchozí částku pokuty o 105 % za protiprávní jednání trvající deset let a osm měsíců, a to „navzdory skutečnosti, že ukončila protiprávní jednání alespoň šest měsíců před ostatními účastníky“. Toto tvrzení je opakováno v diskuzi o polehčujících okolnostech a zohlednění skutečnosti, že ukončila protiprávní jednání ještě před zásahem Komise a „nejpozději v červnu 1999“ (bod 165 žaloby). Zdá se tak, že mezi žalobkyní a Komisí není žádná neshoda ohledně doby trvání protiprávního jednání, která podle bodu 299 odůvodnění rozhodnutí začala v říjnu 1988 a skončila v červnu 1999.

154 Zadruhé je třeba uvést, že žalobkyně tvrdí, že Komise tím, že zvýšila výchozí částku pokuty o 105 %, porušila zásady právní jistoty a proporcionality, a na podporu tohoto tvrzení uplatňuje pouze rozhodovací praxi Komise v této oblasti, která ukazuje na maximální zvýšení o 100 %, a to i u protiprávních jednání přesahujících 20 let.

155 Nicméně stačí konstatovat, že sama žalobkyně předložila příklad rozhodnutí Komise obsahujícího zvýšení o 125 % za protiprávní jednání trvající dvanáct let a deset měsíců, a sice rozhodnutí Komise 2003/674/ES ze dne 2. července 2002 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc C.37.519 – Methionin) (Úř. věst. 2003, L 255, s. 1). Toto rozhodnutí bylo předmětem žaloby podané k Soudu (rozsudek Soudu ze dne 5. dubna 2006, Degussa v. Komise, T-279/02, Sb. rozh. s. II-897), který potvrdil dobu trvání protiprávního jednání zohledněnou Komisí, ale který nemusel rozhodovat o rozsahu zvýšení pokuty použitém na jejím základě.

156 Mimoto, v žalobní odpovědi Komise uvedla další příklady rozhodnutí, ve kterých uplatnila zvýšení přesahující 100 %, které nebyly žalobkyní v replice zpochybněny.

157 Krom toho, podle ustálené judikatury (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. února 1990, Delacre a další v. Komise, C-350/88, Recueil, s. I-395, bod 33 a citovaná judikatura) není odůvodněné, aby hospodářské subjekty legitimně očekávaly zachování stávající situace, která může být změněna v rámci posuzovací pravomoci orgánů Společenství.

158 Přitom v oblasti pravidel hospodářské soutěže Společenství z judikatury jasně vyplývá (rozsudek Musique diffusion française a další v. Komise, bod 113 výše, bod 109, a rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, LR AF 1998 v. Komise, T-23/99, Recueil, s. II-1705, bod 237), že jejich účinné uplatňování vyžaduje, aby Komise mohla kdykoliv přizpůsobit úroveň pokut potřebám politiky hospodářské soutěže. V důsledku toho skutečnost, že Komise v minulosti uplatňovala určitou výši pokut na určité typy protiprávního jednání, ji nemůže zbavovat možnosti tuto úroveň v mezích stanovených nařízením č. 17 zvýšit.

159 A konečně, je třeba zdůraznit, že zvýšení výchozí částky o 105 % nemůže být s ohledem na žalobkyní uznané dlouhodobé protiprávní jednání považováno za zjevně nepřiměřené.

160 Z výše uvedených úvah plyne, že bod žalobního důvodu vycházející z porušení zásad právní jistoty a proporcionality na základě zvýšení výchozí částky o 105 % z důvodu doby trvání protiprávního jednání musí být zamítnut.

K polehčujícím okolnostem

161 Jak vyplývá z judikatury, pokud se protiprávního jednání dopustilo více podniků, je třeba přezkoumat závažnost účasti každého z nich na protiprávním jednání (rozsudky

Suiker Unie a další v. Komise, bod 83 výše, bod 623, a Komise v. Anic Partecipazioni, bod 80 výše, bod 150) za účelem zjištění, zda v jejich případě existují přitěžující nebo polehčující okolnosti.

162 Bod 3 pokynů stanoví upravení základní částky pokuty v závislosti na určitých polehčujících okolnostech.

K nezohlednění údajně pasivní role žalobkyně

163 Je-li prokázána „výlučně pasivní nebo následovnická role“ podniku v uskutečňování protiprávního jednání, představuje polehčující okolnost v souladu s bodem 3 první odrážky pokynů, neboť je upřesněno, že tato pasivní role předpokládá zaujetí „rezervovaného postoje“ dotčeným podnikem, tedy neexistenci aktivní účasti při vypracování protisoutěžní dohody nebo protisoutěžních dohod (rozsudek Cheil Jedang v. Komise, bod 121 výše, bod 167).

164 Z judikatury vyplývá, že mezi skutečnostmi, které mohou ukazovat na pasivní roli podniku v kartelové dohodě, lze zohlednit výrazně sporadičtější účast podniku na schůzkách ve srovnání s běžnými účastníky kartelové dohody (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, BPB de Eendracht v. Komise, T-311/94, Recueil, s. II-1129, bod 343), jakož i jeho opožděný vstup na trh, který je předmětem protiprávního jednání, bez ohledu na délku trvání jeho účasti na něm (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 10. prosince 1985, Stichting Sigarettenindustrie a další v. Komise, 240/82 až 242/82, 261/82, 262/82, 268/82 a 269/82, Recueil, s. 3831, bod 100), nebo také existenci výslovných prohlášení učiněných v tomto smyslu zástupci ostatních podniků, které se účastnily protiprávního jednání (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 14. května 1998, Weig v. Komise, T-317/94, Recueil, s. II-1235, bod 264).

165 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že nebyla nikdy přítomná na trhu s uhlíkovými a grafitovými bloky, a nemohla se tedy na tomto trhu dopustit protiprávního jednání. Za předpokladu, že se účastnila protiprávního jednání, ke kterému došlo na trhu polotovarů, může být její role při uskutečňování tohoto protiprávního jednání v každém případě kvalifikována pouze jako pasivní, jak Komise uznává v bodě 232 odůvodnění rozhodnutí.

166 Když byla žalobkyně na přesný dosah této argumentace, jež byla vznesena v rámci bodu žalobního návrhu týkajícího se zohlednění polehčujících okolností a jejímž jediným závěrem je žádost o podstatné snížení pokuty, dotazována Soudem na jednání, upřesnila, že jejím předmětem není zpochybnění protiprávního jednání uplatňovaného Komisí, ale pouze požadavek na přiznání pasivní role.

167 Pokud jde o protisoutěžní jednání související s vyloučením zpracovatelů, Komise v bodě 154 odůvodnění rozhodnutí vysvětluje, že kromě prodeje hotových výrobků na bázi uhlíku, jako například uhlíkových kartáčů, prodávali účastníci kartelu také lisované uhlíkové bloky, které nebyly dosud rozřezány ani opracovány pro výrobu kartáčů či jiných výrobků. Jistý počet zpracovatelů, kteří nebyli účastníky kartelové dohody, kupoval tyto uhlíkové bloky, rozřezával je a zpracovával na hotové výrobky, které prodával zákazníkům. Přestože jsou zákazníky účastníků kartelu, uvedení zpracovatelé pro ně představují také konkurenci v oblasti hotových výrobků.

168 Z bodů 154 až 166 odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že politika kartelu prostřednictvím odmítnutí zásobování, nebo, v případě zásobování, stanovením zvýšených cen dodávaných uhlíkových bloků, směřovala k omezení konkurence, kterou by zpracovatelé mohli představovat v oblasti hotových výrobků vyráběných z uvedených bloků.

169 V bodech 159 a 232 odůvodnění rozhodnutí Komise žalobkyni jasně vytýká její účast na této politice kartelové dohody. Bod 232 odůvodnění rozhodnutí zní takto:

„Komise každopádně nesouhlasí s tvrzením [LCL], že ta se neúčastnila činnosti kartelové dohody spočívající ve vyloučení ‚zpracovatelů', jelikož použila všechny bloky, které vyrobila, pro vlastní potřeby. Jak je uvedeno [v bodě] 7.8, [LCL] se ve skutečnosti účastnila praxe kartelové dohody spočívající v odmítnutí prodeje bloků ‚zpracovatelům' či jejich prodeje pouze za vysoké ceny. Především, na schůzi kartelové dohody ze dne 14. října 1993 [LCL] na otázku ‚Měly bychom prodávat bloky a vzdát se své marže, nebo ne?' odpověděla, že se ‚pokouší prodávat co nejméně bloků a domnívá se, že je vhodné je prodávat pouze vlastním společnostem'. I když se [LCL] sama nepodílela na skutečném bojkotu ‚zpracovatelů', zcela nepochybně souhlasila s obecnou politikou kartelové dohody spočívající v ukončení dodávek pro ‚zpracovatele' nebo v uskutečňování těchto dodávek za vysoké ceny a, stejně jako ostatní členové kartelové dohody, těžila z omezení hospodářské soutěže ze strany zpracovatelů. Tyto skutkové poznatky postačují k prokázání odpovědnosti [LCL]."

170 Zdá se tak, že v rozporu s tvrzením žalobkyně bod 232 odůvodnění rozhodnutí v žádném případě neobsahuje uznání pasivní role žalobkyně, tzn. neexistence aktivní účasti při vypracování protisoutěžní dohody týkající se vyloučení zpracovatelů, ale naopak odhaluje jasné zaujetí stanoviska ve prospěch ukončení dodávek bloků zpracovatelům, a dokonce doporučení, aby takové řešení přijali všichni členové kartelové dohody.

171 Žalobkyně zadruhé uvádí, že Komise uznává, že v jednání uskutečňovaném v oblasti výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím hrála pouze okrajovou roli.

Mimoto podle konstatování samotné Komise se žalobkyně přestala účastnit schůzí technického výboru v dubnu 1999, tj. osm měsíců před rozpuštěním kartelové dohody, což přinejmenším Schunk považovala za závažný problém.

172 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že se nezúčastnila četných schůzek uskutečněných mezi Morgan, Schunk a SGL při příležitosti schůzek technického výboru, v průběhu kterých byla přijata většina důležitých rozhodnutí (zejména stanovení cen a rozdělení zákazníků), a opírá se o svědectví jednoho ze svých zaměstnanců, mezinárodního výrobkového manažera výrobků k mechanickým aplikacím, který ve svém prohlášení zdůraznil, že mimo tři schůzky konané v rámci European Carbon and Graphite Association (ECGA, evropské sdružení uhlíku a grafitu) [dne 2. dubna 1998 v Bandolu (Francie), 12. října 1998 v Berlíně (Německo) a 8. dubna 1999 ve Stratfordu nad Avonou (Spojené království)] se [LCL] nezúčastnila žádné dvoustranné nebo mnohostranné schůzky týkající se výrobků k mechanickým aplikacím".

173 Když byla žalobkyně na přesný dosah této argumentace dotazována Soudem na jednání, upřesnila, že svědectví jejího zaměstnance se vztahuje pouze k účasti dotyčného a že nezpochybňuje svoji účast na schůzkách technického výboru týkajících se výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím.

174 Z rozhodnutí vyplývá, že fungování kartelové dohody spočívalo především na třech typech schůzek, a to vrcholných schůzkách, schůzkách výkonného výboru a místních schůzkách, přičemž první dva typy schůzek se konaly dvakrát ročně. Schůzky kartelové dohody na evropské úrovni se často konaly při příležitosti schůzí evropského profesního sdružení tohoto odvětví, to znamená nejdříve Association of European Graphite Electrode Producers (AEGEP, sdružení evropských výrobců grafitových elektrod), a poté ECGA.

175 Rozhodnutí o úrovních cen a jejich zvyšování byla v zásadě přijímána jednou ročně na podzimních schůzkách technického výboru. Na základě diskuze se technický výbor dohodl na zvýšení cen na příští rok. Pokud se členové kartelové dohody nemohli shodnout na zvýšení v určité zemi, bylo rozhodnutí obecně postoupeno místní schůzce kartelové dohody týkající se dotčené země. Zvýšení cen domluvená na schůzkách technického výboru nebo na místních schůzkách byla poté ratifikována na vrcholných schůzkách (body 98 a 99 odůvodnění rozhodnutí).

176 Komise uvádí, že jak vrcholné schůzky, tak schůzky technického výboru se týkaly výrobků na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím, přičemž pod toto označení patří v rozhodnutí (bod 4 odůvodnění) hotové výrobky a polotovary, a vzhledem k tomu, že se počet výrobků a složitost dohod neustále zvyšovaly, byly schůzky technického výboru často rozděleny na dvě části, jednu věnovanou výrobkům k elektrickým aplikacím a druhou výrobkům k mechanickým aplikacím (body odůvodnění 75 a 76 rozhodnutí).

177 Žalobkyně nezpochybňuje konstatování Komise týkající se způsobu fungování kartelové dohody. S ohledem na takto popsané fungování kartelové dohody, na nespornou účast žalobkyně na vrcholných schůzkách a schůzkách technického výboru, která byla připuštěna již v odpovědi na oznámení námitek, a na skutečnost, že zástupce žalobkyně byl oficiálním zpravodajem vrcholných schůzek pro výrobky k mechanickým aplikacím, se žalobkyně nemůže platně dovolávat výhody polehčující okolnosti související s výhradně pasivní povahou role podniku.

178 Mimoto je třeba uvést, že žalobkyně usiluje o přiznání výhody uvedené okolnosti zdůrazněním chování, které zaujala ve vztahu k určitým koluzním dohodám nebo protiprávním jednáním spadajícím pod porušení práva, které Komise správně kvalifikovala jako komplexní a jediné.

179 Je nutno konstatovat, že tvrzení žalobkyně je v rozporu se samotným zněním bodu 3 první odrážky pokynů, které se týká dotčené polehčující okolnosti. Pouhý doslovný výklad bodu 3 první odrážky pokynů, který obsahuje příslovce „výlučně“ a výraz „uskutečňování protiprávního jednání“ v jednotném čísle, umožňuje dojít k závěru, že nepostačuje, aby dotčený podnik zaujal v průběhu některých období kartelové dohody nebo s ohledem na některá ujednání kartelové dohody „rezervovaný postoj“ (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 27. září 2006, Jungbunzlauer v. Komise, T-43/02, Sb. rozh. s. II-3435, bod 254).

180 Krom toho přístup spočívající v oddělení posouzení postoje podniku v závislosti na předmětu dotčených dohod nebo jednání ve vzájemné shodě se zdá být přinejmenším teoretický, pokud jsou tyto dohody nebo jednání součástí obecné strategie určující hlavní směry jednání účastníků kartelové dohody na trhu a omezující jejich obchodní svobodu, přičemž jejím účelem je sledování totožného protisoutěžního cíle a jediného hospodářského cíle, tedy narušení normálního vývoje cen a omezení hospodářské soutěže na relevantním trhu.

181 V tomto ohledu je třeba zdůraznit, že kvalifikace jediného a trvajícího protiprávního jednání provedená Komisí v rozhodnutí byla odůvodněna konstatováním existence tohoto jediného a stejného protisoutěžního cíle sdíleného dotčenými podniky. Komise rovněž zohlednila konkrétní poznatek, a to fungování samotné kartelové dohody. V bodě 230 odůvodnění rozhodnutí uvedla, že „[v] projednávané věci titíž členové kartelové dohody koordinovali své obchodní jednání v průběhu týchž schůzek pro celou skupinu provázaných (ačkoli nezastupitelných) výrobků, kterou všichni nebo téměř všichni z nich vyráběli nebo prodávali“.

182 Je třeba uvést, že z rozsudku Cheil Jedang v. Komise, bod 121 výše, uplatňovaného žalobkyní na podporu jejích tvrzení, vyplývá, že způsob fungování kartelové dohody týkající se lysinu se odlišoval od způsobu fungování kartelové dohody, která vedla k přijetí rozhodnutí. Z odůvodnění výše uvedeného rozsudku jasně vyplývá existence specifických koluzních schůzek týkajících se objemů prodejů, odlišujících se od schůzek týkajících se stanovování cen. Mimoto Soud ve své analýze vedoucí k uznání

pasivní role společnosti Cheil Jedang v kartelové dohodě týkající se objemů prodejů výslovně zohlednil její malou velikost. Odkaz na výše uvedený rozsudek se proto s ohledem na okolnosti projednávaného sporu jeví jako zcela irelevantní.

183 Ačkoli Komise za těchto podmínek sice připouští, že žalobkyně z důvodu relativně nízkého obratu u výrobků k mechanickým aplikacím hrála v činnostech kartelové dohody týkajících se těchto výrobků méně důležitou roli než Morgan, Schunk a SGL (bod 192 odůvodnění rozhodnutí), nelze přiznat „výlučně pasivní nebo následovnickou roli v uskutečňování protiprávního jednání“ podniku, který jako žalobkyně nezpochybňuje účast na jediném protiprávním jednání trvajícím déle než deset let, který měl největší podíl na trhu a který svůj požadavek zakládá na zohlednění relativně podružných prvků uvedeného protiprávního jednání. Komise tak správně zdůrazňuje, že:

– tržní hodnota výrobků k mechanickým aplikacím (podle žalobkyně pouze 70 milionů eur v roce 1998) je nízká vzhledem k celkové velikosti dotčeného trhu (který dosahoval 291 milionů eur v témže roce) a jasně nižší než tržní hodnota výrobků k elektrickým aplikacím; a tedy

– cílem kartelové dohody, spočívající v neprodávání bloků zpracovatelům nebo jejich prodeji za velmi vysoké ceny, bylo posílení hlavní kartelové dohody o výrobcích vyráběných z těchto bloků a jejich ochraně před případnými soutěžiteli. Dohoda o blocích tedy měla vůči hlavní dohodě týkající se hotových výrobků podpůrnou povahu (bod 230 odůvodnění rozhodnutí).

184 A konečně, ačkoli skutečnost, že žalobkyně ukončila svoji účast v kartelové dohodě pouze o několik měsíců dříve než ostatní členové kartelové dohody, neodůvodňuje

snížení výše pokuty na základě polehčující okolnosti související s „výlučně pasivní nebo následovnickou roli v uskutečňování protiprávního jednání“, je třeba uvést, že byla právě Komisí zohledněna uplatněním zvýšení za dobu trvání o 5 % nižším než u ostatních členů dotčené kartelové dohody.

185 Z předcházejících úvah vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nezohlednění údajně pasivní role žalobkyně Komisí je neopodstatněný a musí být zamítnut.

K nezohlednění praktického neprovádění určitých dohod nebo protiprávních jednání

186 Úvodem je třeba uvést, že Komise zdůrazňuje skutečnost, že žalobkyně ve své odpovědi na oznámení námitek netvrdila, že dotčené dohody neuplatňovala, jako polehčující okolnost. Komise se domnívá, že neuznání polehčující okolnosti, kterou žalobkyně nikdy neuplatnila, nemůže být v žádném případě důvodem neplatnosti rozhodnutí.

187 Toto stanovisko Komise nelze přijmout.

188 Článek 4 nařízení Komise (ES) č. 2842/98 ze dne 22. prosince 1998 o slyšení stran v určitých jednáních podle článků [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. L 354, s. 18; Zvl. vyd. 07/04, s. 204), použitelný v době skutkových okolností, pouze stanoví, že strany, které si přejí vyjádřit se k výhradám vzneseným proti nim, tak učiní písemně a mohou v písemném vyjádření přednést vše, co pokládají za účelné pro svou obhajobu, mohou na důkaz

uváděných skutečností přiložit podklady a navrhnout, aby Komise vyslechla osoby, které mohou uvedené skutečnosti potvrdit. V žádném případě tak není od podniků, jimž je oznámení námitek určeno, vyžadována specifická formalizace návrhů na uznání polehčující okolnosti.

189 Mimoto je třeba připomenout, že oznámení námitek je přípravným aktem k rozhodnutí, kterým se řízení uzavírá a ve kterém Komise rozhoduje o odpovědnosti podniků a případně o sankcích, které je jim třeba uložit.

190 Při stanovení výše pokuty musí vzít Komise v úvahu všechny okolnosti projednávané věci, zejména závažnost a délku trvání protiprávního jednání, což jsou dvě kritéria výslovně uvedená v čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17. Jak bylo uvedeno, pokud se protiprávního jednání dopustilo více podniků, musí Komise přezkoumat závažnost účasti každého z nich na protiprávním jednání (rozsudky Suiker Unie a další v. Komise, bod 83 výše, bod 623, a Komise v. Anic Partecipazioni, bod 80 výše, bod 150) za účelem zjištění, zda v jejich případě existují přitěžující nebo polehčující okolnosti.

191 Body 2 a 3 pokynů stanoví upravení základní částky pokuty v závislosti na určitých přitěžujících a polehčujících okolnostech, které se týkají jednotlivých dotčených podniků. Zejména bod 3 pokynů s názvem Polehčující okolnosti obsahuje demonstrativní výčet okolností, které mohou vést ke snížení základní částky pokuty. Odkazuje se tak na pasivní roli podniku, na praktické neprovádění dohod, na ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla, na existenci odůvodněných pochybností podniku o tom, zda stíhané chování znamená protiprávní jednání, na skutečnost, zda bylo protiprávní jednání spáchané z nedbalosti, jakož i na účinnou spolupráci podniku při řízení mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci.

192 Přitom podle ustálené judikatury se Komise nemůže odklonit od pravidel, které si sama stanovila (viz rozsudek Hercules Chemicals v. Komise, bod 80 výše, bod 53 a citovaná judikatura). Zejména, jestliže Komise přijme pokyny určené k tomu, aby upřesnily, při dodržení Smlouvy, kritéria, která hodlá používat v rámci výkonu své posuzovací pravomoci, vyplývá z toho vlastní omezení této pravomoci v rozsahu, v němž Komisi přísluší dodržovat indikativní pravidla, která si sama stanovila (rozsudky Soudu ze dne 12. prosince 1996, AIUFFASS a AKT v. Komise, T-380/94, Recueil, s. II-2169, bod 57; ze dne 9. července 2003, Vlaams Gewest v. Komise, T-214/95, Recueil, s. II-717, bod 89, a rozsudek ADM I, bod 83 výše, bod 267).

193 Pro účely stanovení výše pokut Komise v rozhodnutí použila způsob uvedený v pokynech a posoudila závažnost účasti každého z dotčených podniků na protiprávním jednání. Bod 272 odůvodnění rozhodnutí je v tomto ohledu naprosto výmluvný, jelikož je v něm upřesněno, že „Komise pro každý podnik […] určí, existují-li přitěžující nebo polehčující okolnosti", a že „[v]ýchozí částka pokuty bude v důsledku toho zvýšena nebo snížena". V bodě 316 odůvodnění rozhodnutí Komise uvádí, že „v projednávané věci byla shledána neexistence přitěžujících nebo polehčujících okolností", což znamená, že se na základě výsledků svého šetření a odpovědi žalobkyně na její oznámení námitek domnívá, že nelze žalobkyni přiznat žádnou takovou polehčující okolnost, jakou je zejména praktické neprovádění dohod nebo protiprávních jednání uvedené v bodě 3 druhé odrážce pokynů, na základě kterých Komise stanovila výši pokuty.

194 Žalobkyně je proto způsobilá zpochybnit před Soudem závěr Komise uvedený v bodě 316 odůvodnění rozhodnutí a domáhat se přiznání polehčující okolnosti a následného snížení výše pokuty, přičemž je třeba připomenout, že podle čl. 17 nařízení č. 17 má Soudní dvůr neomezenou pravomoc ve smyslu článku 229 ES přezkoumat rozhodnutí, jimiž Komise stanovila pokutu, a v důsledku toho může uložené pokuty zrušit, snížit nebo zvýšit.

195 Je třeba ještě podotknout, že ve své odpovědi na oznámení námitek žalobkyně jasně uvedla skutečnost, že neprodává grafitové bloky a desky třetím subjektům a že měla v kartelové dohodě týkající se výrobků na bázi uhlíku a grafitu k mechanickým aplikacím pouze nevýznamnou roli. V bodě 78 této odpovědi žalobkyně dokonce upřesňuje, že předložila prohlášení jednoho ze svých vedoucích pracovníků (opětovně uplatňováno v replice), z něhož vyplývá, že neuplatňovala sazebníkové ceny stanovované každý rok na schůzkách technického výboru a týkající se výrobků k mechanickým aplikacím a že jí bylo pravidelně ostatními subjekty vytýkáno nedodržování dohod. Přestože se žalobkyně v bodě 78 své odpovědi výslovně nedomáhala přiznání polehčující okolnosti, je třeba konstatovat, že otázka praktického neprovádění dotčených dohod ve smyslu bodu 3 druhé odrážky byla žalobkyní jasně položena.

196 Je tedy třeba ověřit, zda mohla mít Komise oprávněně za to, že žalobkyni nelze na základě praktického neprovádění dohod ve smyslu bodu 3 druhé odrážky pokynů přiznat polehčující okolnost. Za tímto účelem je důležité ověřit, zda žalobkyní uplatňované okolnosti mohou prokázat, že se žalobkyně během období, v průběhu kterého se k dohodám o protiprávním jednání připojila, skutečně zdržela jejich provádění tím, že přijala soutěžní jednání na trhu, nebo přinejmenším, že se bránila povinnostem k provedení této kartelové dohody tak jednoznačně a důrazně, že tím bylo narušeno její samotné fungování (rozsudek Soudu ze dne 15. března 2006, Daiichi Pharmaceutical v. Komise, T-26/02, Sb. rozh. s. II-713, bod 113).

197 Žalobkyně zakládá své nároky na čtyřech jasných okolnostech, které ukazují, že dotyčná netvrdí, že se zdržela jakéhokoliv praktického provádění protiprávních dohod, ale že uplatňuje pouze jejich částečné provádění.

198 Žalobkyně se dovolává, zaprvé, nedodržování cen smluvených pro výrobky k mechanickým aplikacím a v tomto ohledu uvádí existenci stížností svých soutěžitelů.

Odvolává se na nótu zaslanou žalobkyni společností Schunk dne 18. září 1989 a na prohlášení jednoho ze svých zaměstnanců, pana M. G., ze dne 18. září 2002.

199 Komise v rozhodnutí (body 307 a 308 odůvodnění) uvádí, že co se týče žalobkyně, zdá se, že na ni nebyly až do prvního pololetí 1999, tedy do doby, kdy se chystala kartel opustit, žádné závažné stížnosti ze strany ostatních účastnic kartelové dohody, které by jí vytýkaly uplatňování příliš nízkých cen. Komise dodává, že příležitostné podvody jsou v kartelových dohodách běžnou praxí, pokud se podniky domnívají, že se k nim mohou beztrestně uchylovat, a že v takových podvodech nelze vidět důkaz neprovádění dohod uzavřených v rámci kartelové dohody.

200 Bod 106 odůvodnění rozhodnutí odkazuje na výše uvedenou nótu, kterou si Schunk stěžovala, že žalobkyně prodává uhlíkové kruhy určitému francouzskému zákazníkovi za ceny o 15 až 20 % nižší, než je běžná úroveň ve Francii, a pozvala žalobkyni na schůzku za účelem projednání této otázky a vysvětlení, jakým způsobem byly tyto ceny stanoveny.

201 Je třeba podotknout, že tento dokument zmiňuje jedinou stížnost pouze jednoho člena kartelové dohody, týkající se pouze uvádění na trh výrobků k mechanickým aplikacím, a konkrétněji zejména jednoho výrobku, přestože jich existuje velmi široká řada (bod 9 odůvodnění rozhodnutí), určeného pro „určitého francouzského zákazníka“.

202 Ve svém prohlášení ze dne 18. září 2002 pan M. G. uvádí, že se zúčastnil tří schůzek, dne 2. dubna 1998 v Bandolu, 12. října 1998 v Berlíně a 8. dubna 1999 ve Stratfordu nad Avonou. A upřesňuje následující:

„Na všech třech schůzkách, [kterých] jsem se zúčastnil, bylo [LCL] ostatními soutěžiteli vytýkáno nedodržování dohod. Odpověděli jsme, že jsme na evropském trhu jen malým hráčem."

203 Žalobkyně tvrdí, že pan M. G. v tomto prohlášení předložil i příklad stížnosti M. T. (Morganite Industries Inc., americké dceřiné společnosti Morgan), která „[LCL] vytýkala, že uplatňuje příliš nízké ceny (mimo sazebníkové ceny)". Tato informace není v prohlášení pana M. G. předloženém žalobkyní při jednání v příloze k žalobě obsažena.

204 Zdá se, že dotčené svědectví se týká pouze tří koluzních schůzek konajících se v období od 2. dubna 1998 do 8. dubna 1999, tj. v průběhu jednoho roku, zatímco celková doba protiprávního jednání dosáhla deseti let a osmi měsíců, a vrcholné schůzky a schůzky technického výboru probíhaly dvakrát ročně, aniž bychom počítali místní schůzky.

205 Mimoto, s ohledem na existenci vztahu podřízenosti autora dotčeného prohlášení, které bylo vypracováno poté, co byla Komisí zaslána žádost o informace uvedená v článku 11 nařízení č. 17, vůči žalobkyni, která svědectví předložila v příloze ke své žalobě, by toto svědectví mohlo být přijato pouze tehdy, bylo-li by podepřeno objektivními dokumenty pocházejícími ze spisu.

206 Žalobkyně tvrdí, že prohlášení pana M. G. je podepřeno nótou zaslanou společností Schunk žalobkyni dne 18. září 1989. Přitom, jak správně uplatňuje Komise, toto prohlášení, týkající se průběhu schůzek, které se konaly mezi 2. dubnem 1998 a 8. dubnem 1999, nemůže být podepřeno stížností, která se týká událostí z roku 1989, to znamená událostí, ke kterým došlo o deset let dříve.

207 Žalobkyně rovněž odkazuje na prohlášení ostatních členů kartelové dohody přepsané do zápisu ze schůze ECGA ze dne 19. dubna 1996 následujícím způsobem:

„Deutsche Carbone [německá dceřiná společnost LCL] zahájila svoji činnost v oblasti výrobků k mechanickým aplikacím, aniž by jakkoliv brala v potaz stávající úroveň cen. Pan P. [LCL] byl požádán o dohled nad jejími činnostmi a o to, aby zajistil, že stanovené úrovně cen budou dodržovány."

208 Tento dokument se tedy týká začátků činnosti dceřinné společnosti žalobkyně a nijak nepředjímá postoj, který mohla žalobkyně ve skutečnosti zaujmout po této schůzi. Žalobkyně ostatně nepředložila žádný dokument, který by odhaloval skutečně nezávislé a konkurenční jednání své německé dceřiné společnosti následující po dotčeném zápisu a přetrvávající nespokojenost ostatních členů kartelové dohody v této věci.

209 A konečně, prohlášení pana M. G. není podepřeno ani prohlášením jiného zaměstnance žalobkyně, tentokrát pana M. N. Ten upřesňuje, že se zúčastnil schůzek technického výboru týkajících se výrobků k elektrickým a mechanickým aplikacím, organizovaných v rámci ECGA v průběhu období od roku 1997 do dubna 1999. Přitom pan M. N. nezmiňuje žádnou stížnost člena kartelové dohody týkající se jednání žalobkyně, třebaže se jeho prohlášení týká rovněž období od 2. dubna 1998 do 8. dubna 1999, k němuž se vztahuje prohlášení pana M. G.

210 Žalobkyně zadruhé tvrdí, že v oblasti výrobků k elektrickým aplikacím plně neprováděla obecnou politiku kartelové dohody na francouzském území, za které je v zásadě odpovědná. Žalobkyně vychází z bodu 127 odůvodnění rozhodnutí, podle

kterého „[p]ředstavuje-li sazebníková cena OEM platná v Nizozemsku 100, sazebníková cena platná ve Francii, kde byla úroveň cen pro kartel nejméně výhodná, byla pouhých 61 a skutečně placené ceny 40“.

211 Nicméně je nutno konstatovat, že toto tvrzení žalobkyně vychází z částečného nebo zkresleného výkladu rozhodnutí.

212 Je třeba zdůraznit, že poptávka po výrobcích na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým a mechanickým aplikacím se rozprostírá mezi relativně málo početné velké zákazníky a mnohem početnější malé zákazníky. U elektrických aplikací jsou největšími zákazníky výrobci automobilových dílů a spotřebního zboží, kteří tvoří tzv. „OEM“ odvětví. Tito zákazníci, kterých je velice málo a jimiž jsou zvláště velmi velké podniky, nakupují ve velmi velkém množství omezený počet druhů výrobků na bázi uhlíku a grafitu, a mají tedy značnou vyjednávací sílu (body 39, 40 a 124 odůvodnění rozhodnutí).

213 Kartel se pokusil čelit nebezpečí, že by tito velcí zákazníci mohli využít rozdílů cen mezi jednotlivými zeměmi. První strategie spočívala ve snaze o harmonizaci cen na evropské úrovni a vycházela z návrhu žalobkyně nazvaného „Návrh jednotné evropské cenové politiky pro kartáče určené výrobcům průmyslových elektrických strojů“. Tato strategie cen harmonizovaných na evropské úrovni pro zákazníky z odvětví OEM se, jak vyplývá ze zvláštní schůzky technického výboru o cenách OEM, která se konala dne 22. února 1994, ukázala jako v praxi obtížně proveditelná (body 126 a 127 odůvodnění rozhodnutí).

214 Právě tato schůzka poskytuje informace o přetrvávajících značných rozdílech v sazebníkových cenách, a především mezi skutečně uplatňovanými cenami v odvětví

OEM v jednotlivých zemích, na příkladu situace ve Francii, která je popsána v bodě 127 odůvodnění rozhodnutí. Jednalo se tedy o obecně poměrně rozšířené rozdíly existující i v jiných zemích než ve Francii, které nemají původ v úmyslu žalobkyně prakticky neprovádět koluzní dohody. Naopak, žalobkyně je dokonce sama původkyní protisoutěžní strategie cen harmonizovaných na celoevropské úrovni pro zákazníky z odvětví OEM. Komise ještě podotýká, že členové kartelové dohody se po schůzce ze dne 22. února 1994 dohodli na „snížení rozdílů".

215 Je třeba zdůraznit, že žalobkyně nijak nezpochybňuje konstatování Komise provedená v bodě 127 odůvodnění rozhodnutí, ale pouze poskytuje Soudu subjektivní výklad, který ji zvýhodňuje.

216 Žalobkyně zatřetí tvrdí, že Komise v bodě 232 odůvodnění rozhodnutí připustila, že se „sama nepodílela na praktickém bojkotu ‚zpracovatelů'".

217 Úplná četba dotčeného bodu odůvodnění odhaluje, že tvrzení žalobkyně je opět založeno na zkreslení znění rozhodnutí.

218 Bod 232 odůvodnění rozhodnutí zní takto:

„Komise každopádně nesouhlasí s tvrzením [LCL], že ta se neúčastnila činnosti kartelové dohody spočívající ve vyloučení ‚zpracovatelů', jelikož použila všechny bloky, které vyrobila, pro vlastní potřeby. Jak je uvedeno [v bodě] 7.8, [LCL] se ve skutečnosti účastnila praxe kartelové dohody spočívající v odmítnutí prodeje bloků ‚zpracovatelům' či jejich prodeje pouze za vysoké ceny. Především, na schůzi kartelové dohody ze dne

14. října 1993 [LCL] na otázku ‚Měly bychom prodávat bloky a vzdát se své marže, nebo ne?' odpověděla, že se ‚pokouší prodávat co nejméně bloků a domnívá se, že je vhodné je prodávat pouze vlastním společnostem'. I když se Carbone Lorraine sama nepodílela na skutečném bojkotu ‚zpracovatelů', zcela nepochybně souhlasila s obecnou politikou kartelové dohody spočívající v ukončení dodávek pro ‚zpracovatele' nebo v uskutečňování těchto dodávek za vysoké ceny a, stejně jako ostatní členové kartelové dohody, těžila z omezení hospodářské soutěže ze strany zpracovatelů. Tyto skutkové poznatky postačují k prokázání odpovědnosti [LCL]."

219 Zdá se tak, že žalobkyně vynechala první dvě slova věty, kterou cituje, které uvádějí, že následná analýza Komise vychází z hypotézy. Jelikož je argumentace žalobkyně založena pouze na nesprávném výkladu bodu 232 odůvodnění rozhodnutí, musí být odmítnuta.

220 Žalobkyně začtvrté tvrdí, že poznámky společnosti Morgan ze schůzky technického výboru ze dne 4. října 1999 prokazují, že se od kartelové dohody zcela distancovala, přinejmenším v posledním roce její existence.

221 Obsah této poznámky je uveden v bodě 186 odůvodnění rozhodnutí, přičemž je třeba podotknout, že žalobkyně ji zmiňuje neúplným způsobem takto:

„Pan G. [Schunk] doporučil vyloučit pana P. [žalobkyně], neboť komunikace není možná. Dohled nad hospodářskou soutěží může být nicméně zajištěn zbývajícími třemi účastníky. Pan G. mimoto tvrdil, že pan P. uplatňuje nižší ceny než konkurence. Pánové

S. [Morgan], B. [SGL] a H. [národní dceřiná společnost Morgan] dosud nerozhodli, zda pan P. skutečně kazí ceny. Pan G. má v úmyslu zaútočit jasným sdělením.“

222 Je nutno konstatovat, že tento dokument nemá jakoukoliv důkazní hodnotu. Tvrzení Schunk, podle kterého žalobkyně přestala dodržovat dohody o cenách, není potvrzeno ostatními členy kartelové dohody přítomnými na schůzce. Mimoto neobsahuje dotčený dokument žádné časové upřesnění, s výjimkou data schůzky, tj. 4. října 1999, které následuje po konci období protiprávního jednání zohledněného Komisí vůči žalobkyni, tj. červnu 1999.

223 Okolnosti uplatňované žalobkyní v rámci tohoto žalobního důvodu neumožňují, i když by byly posuzovány společně, dojít k závěru, že se během období, v průběhu kterého se k dohodám o protiprávním jednání připojila, skutečně zdržela jejich provádění tím, že přijala soutěžní jednání na trhu, nebo přinejmenším, že se bránila povinnostem k provedení této kartelové dohody tak jednoznačně a důrazně, že tím bylo narušeno její samotné fungování.

224 Z předcházejících úvah vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nezohlednění polehčující okolnosti související s praktickým neprováděním protiprávních dohod Komisí je neopodstatněný a musí být zamítnut.

K nezohlednění ukončení protiprávního jednání před začátkem šetření

225 Žalobkyně tvrdí, že předmětné jednání ukončila nejpozději v červnu 1999, tedy více než tři roky před prvním zásahem Komise, a že od té doby zaváděla program souladu s pravidly hospodářské soutěže, uplatňovaný systematicky v rámci skupiny již déle než čtyři roky.

226 Zaprvé je třeba připomenout, že pokyny v bodě 3 stanovují snížení základní částky pokuty z důvodu takových zvláštních polehčujících okolností, jakými je především ukončení protiprávního jednání po prvním zásahu Komise. Tato polehčující okolnost by se podle žalobkyně měla tím spíše použít, jestliže k ukončení protiprávního jednání dojde jako v projednávaném případě před uvedeným zásahem.

227 Tyto úvahy nemůže Soud přijmout. O polehčující okolnost ve smyslu tohoto textu totiž logicky může jít jen tehdy, byl-li podnět k ukončení protisoutěžního jednání dotčeným podnikům dán předmětným zásahem. Účelem tohoto ustanovení je v případě, že Komise zahájí v tomto směru šetření, pobídnout podniky, aby okamžitě ukončily svá protisoutěžní jednání, takže snížení pokuty z tohoto titulu nemůže být použito v případě, kdy bylo protiprávní jednání ukončeno již před datem prvního zásahu Komise. Uplatnění snížení by za takových okolností totiž vedlo k dvojímu zohlednění délky trvání protiprávního jednání při stanovení výše pokut (rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Tokai Carbon a další v. Komise, T-71/03, T-74/03, T-87/03 a T-91/03, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí, dále jen „rozsudek Tokai II“, bod 291; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudu Tokai I, bod 146 výše, bod 341).

228 Mimoto je třeba připomenout, že snížení pokuty z důvodu ukončení protiprávního jednání, jakmile Komise zasáhla, nemůže být automatické, ale závisí na posouzení okolností konkrétního případu Komisí v rámci její posuzovací pravomoci. V tomto ohledu je uplatnění tohoto ustanovení pokynů ve prospěch podniku zvláště přiměřené v situaci, kdy protisoutěžní povaha dotčeného jednání není zjevná. Naopak jeho použití je méně žádoucí v situaci, kdy je povaha tohoto jednání jasně protisoutěžní, pokud je ovšem prokázáno (rozsudky Soudu ze dne 8. července 2004, Mannesmannröhren-Werke v. Komise, T-44/00, Sb. rozh. s. II-2223, bod 281, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem Soudního dvora ze dne 25. ledna 2007, Salzgitter Mannesmann v. Komise, C-411/04 P, Sb. rozh. s. I-959, a Tokai II, bod 227 výše, body 292 a 294).

229 V projednávaném případě nelze mít za to, že by žalobkyně mohla mít rozumné pochybnosti o protisoutěžní povaze svého jednání, pokud jde o účast na horizontální dohodě o cenách, jelikož se jedná o zjevné porušení článku 81 ES, jehož existenci se snažili její účastníci pomocí různých opatření uchovávat v tajnosti po dobu více než deseti let.

230 A konečně, je třeba podotknout, že v projednávaném případě žalobkyně stejně jako ve věci, která vedla k vydání rozsudku Tokai I, bod 146 výše (bod 341), ukončila dotčené protisoutěžní jednání nikoliv po zásahu Komise, ale po zásahu amerických orgánů pro hospodářskou soutěž, což Komise správně zdůrazňuje v bodě odůvodnění 311 rozhodnutí na základě vlastních prohlášení žalobkyně. Pouhý doslovný výklad bodu 3 třetí odrážky pokynů tedy umožňuje požadavky žalobkyně odmítnout.

231 Pokud jde, zadruhé, o zavádění programu souladu s pravidly hospodářské soutěže, bylo zde již uvedeno, že je sice důležité, aby podnik přijal opatření k zamezení tomu, aby v budoucnu docházelo k dalšímu porušování práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže jeho zaměstnanci, přijetí takových opatření však nic nemění na existenci zjištěného protiprávního jednání. Komise tedy není povinna zohlednit takový poznatek jako polehčující okolnost (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 373), tím spíše tehdy, představuje-li dotčené protiprávní jednání jako v projedná-

vaném případě zjevné porušení článku 81 ES. Okolnost uplatňovaná žalobkyní, podle které byl tento program zaveden před zásahem Komise, není rozhodující, ale přesto je třeba připomenout, že dotčená opatření byla přijata po zásahu amerických orgánů pro hospodářskou soutěž.

232 Z předcházejících úvah vyplývá, že žalobní důvod vycházející z nezohlednění polehčující okolnosti související s ukončením protiprávního jednání před začátkem šetření a zaváděním programu souladu s pravidly hospodářské soutěže Komisí je neopodstatněný a musí být zamítnut.

K nezohlednění účinné spolupráce podniku při řízení mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci

233 Mezi polehčujícími okolnostmi uvedenými v bodě 3 pokynů je v šesté odrážce uvedena „účinná spolupráce podniku při řízení mimo oblast působnosti sdělení [o spolupráci]“.

234 V rozhodnutí je upřesněno, že žalobkyně na podporu svého požadavku na dotčenou polehčující okolnost tvrdila, že poskytla Komisi určité informace týkající se role společnosti Gerken a činností kartelové dohody v průběhu období do října 1988 (bod 314 odůvodnění rozhodnutí).

235 Komise žádost žalobkyně odmítla a uvedla, že proti společnosti Gerken nezahájila řízení, že období do října 1988 nezahrnula do oblasti působnosti tohoto řízení a že informace, které jí nejsou užitečné „k prokázání existence protiprávního jednání ani ke

stanovení výše pokut udělených podnikům (pokud by mohl být tento druh spolupráce zohledněn), nemohou být kvalifikovány jako účinná spolupráce mimo oblast působnosti sdělení [o spolupráci]“ (bod 315 odůvodnění rozhodnutí).

236 Žalobkyně ve svých písemnostech tvrdí, že informace, které poskytla v průběhu správního řízení, nejenže jasně Komisi ulehčily její úkol, ale rovněž by jí umožnily jednak neosvobozovat společnost Morgan od pokuty na základě sdělení o spolupráci, a jednak prokázat účast společnosti Gerken na činnostech kartelové dohody, přičemž skutečnost, že Komise tyto informace v tomto smyslu nevyužila, není důležitá.

237 Přestože použitá formulace zmiňuje dva různé návrhy, tvrzení žalobkyně, podle kterého poskytla v průběhu správního řízení informace, které Komisi jasně ulehčily její úkol, není podepřeno žádným příkladem, s výjimkou poznatků týkajících se jednání společností Morgan a Gerken. Zdá se tak, že požadavek směřující k přiznání polehčující okolnosti spojené s účinnou spoluprací žalobkyně mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci spočívá pouze na uvedených informacích.

238 V této fázi je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury je snížení pokuty z důvodu spolupráce ve správním řízení odůvodněno, pouze pokud chování dotčeného podniku umožnilo Komisi shledat existenci protiprávního jednání s menšími obtížemi a případně jej ukončit (rozsudek ze dne 16. listopadu 2000, SCA Holding v. Komise, bod 113 výše, bod 36; viz rozsudek BPB de Eendracht v. Komise, bod 164 výše, bod 325 a citovaná judikatura).

239 Mimoto, v rámci výkladu výše uvedené judikatury, který odpovídá jejímu duchu, měl Soud za to, že poskytnutí informací, které Komisi umožnily v průběhu řízení pečlivěji posoudit stupeň spolupráce jednoho z podniků účastnících se kartelové dohody za účelem stanovení výše jeho pokuty, a které tedy Komisi usnadnily její úlohu při šetření, představuje „účinnou spolupráci mimo oblast působnosti [sdělení o spolupráci]“ ve smyslu bodu 3 šesté odrážky pokynů (rozsudek ADM I, bod 83 výše, body 305 a 306).

240 V projednávaném případě stačí konstatovat, že, jak jasně vyplývá z rozhodnutí (body 265 až 266 a 319 až 321 odůvodnění, článek 1 rozhodnutí), Komise nepoužila žádný z poznatků poskytnutých žalobkyní ve spojení s jednáním společností Gerken a Morgan ke konstatování nebo sankcionování porušení práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže ani k pečlivějšímu posouzení stupně spolupráce podniku za účelem stanovení výše jeho pokuty. Komise tedy neměla povinnost odměnit snížením pokuty spolupráci uplatňovanou v tomto kontextu žalobkyní vzhledem k tomu, že tato spolupráce ve skutečnosti její úlohu při určování existence protiprávního jednání a jejího ukončení nebo při stanovení výše pokut neusnadnily (viz v tomto smyslu rozsudek Tokai II, bod 227 výše, bod 368, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, bod 68 výše, bod 87).

241 Rozsudek ADM I, bod 83 výše, na který se žalobkyně odvolává při odůvodnění svého požadavku, naopak potvrzuje opodstatněnost stanoviska Komise.

242 Soud se poté, co uvedl, že žalobkyně skutečně Komisi informovala o zničení dokumentů jiným podnikem účastnícím se kartelové dohody a že tato skutečnost byla konstatována v jednom z bodů odůvodnění rozhodnutí Komise, která ji použila při vyvození závěru, že spolupráce výše uvedeného podniku nebyla plná ve smyslu bodu B sdělení o spolupráci, a neodůvodňuje tedy snížení pokuty z tohoto důvodu, rozhodl poskytnout

uvedené účastnici řízení doplňující snížení o 10 % na základě účinné spolupráce podniku při řízení mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci (rozsudek ADM I, bod 83 výše, body 304 až 312).

243 Soud naproti tomu konstatoval, že informace poskytnuté žalobkyní v této věci, týkající se údajné dřívější existence jednání ve vzájemné shodě výrobců lysinu v průběhu 70. a 80. let, neumožnily Komisi určit existenci jakéhokoliv protiprávního jednání, „jelikož" rozhodnutí orgánu se kartelové dohody týkalo pouze v rozsahu, ve kterém mezi uvedenými výrobci vznikla v červenci 1990 (rozsudek ADM I, bod 83 výše, bod 301).

244 Pro úplnost je třeba konstatovat, že informace poskytnuté žalobkyní nejsou v žádném případě relevantní.

245 Co se týče situace společnosti Gerken, žalobkyně tvrdí, že poskytla informace, které by Komisi umožnily prokázat účast tohoto podniku na dotčené kartelové dohodě.

246 Komise v rozhodnutí odpověděla na námitky společnosti Hoffmann a žalobkyně týkající se toho, že společnosti Gerken nebylo zasláno oznámení námitek. Bod 266 odůvodnění rozhodnutí zní následovně:

„Podle názoru Komise se role společnosti Gerken v období, za které je společnost Hoffmann činěna odpovědnou, citelně odlišovala od role společnosti Hoffmann. Pokud je Komisi známo, Gerken se zejména nikdy nezúčastnila schůzek kartelové dohody na evropské úrovni, ať již ve formě schůzek technického výboru, nebo vrcholných schůzek.

Nelze tedy mít za to, že Gerken byla členem kartelové dohody jako Hoffmann. Mohlo se stát, že se Gerken, stejně jako některé další relativně malé podniky, zúčastnila některé z kartelem organizovaných místních schůzek. Nicméně důkazy, které má Komise o takové účasti, jsou velmi omezené a ojedinělé na rozdíl od početných důkazů, které má Komise o opakovaných účastech společnosti Hoffmann v období, za které je činěna odpovědnou. A konečně, je třeba poznamenat, že jakožto ‚zpracovatel' byla Gerken závislá na trvalých dodávkách bloků za rozumné ceny. Jediným obdobím, ve kterém se Gerken zdála ochotnější postupovat v souladu s kartelem, pokud jde o ceny fakturované zákazníkům, je právě období následující po okamžiku, kdy SGL koupila od amerického podniku dodávajícího společnosti Gerken bloky aktivity související se speciálními grafity. Nicméně po několika letech se zdá, že opět představuje jednoho z mála zbývajících soutěžitelů kartelové dohody uvnitř EHP. Podle poznámek zaznamenaných společností Morgan na schůzce technického výboru dne 11. prosince 1997 navštívila Gerken všechny velké koncové uživatele v Nizozemsku a Belgii a nabídla jim ceny nižší o 20 až 25 %: ‚Podle obecného dojmu představuje nyní »G« (Gerken) ještě větší nebezpečí než před dvěma lety. Nemáme nad ní vůbec žádnou kontrolu.'"

247 Pokud jde o informace poskytnuté Komisi, které údajně měly poskytovat důkaz o účasti společnosti Gerken na kartelové dohodě, žalobkyně se omezuje na předložení prohlášení jednoho ze svých zaměstnanců ze dne 18. února 2003, které zmiňuje rozhovory mezi žalobkyní a společností Gerken v období od roku 1997 do roku 1999, týkající se úrovní cen v zadávacích řízeních vztahujících se zejména ke kartáčům zpětného průchodu proudu používaných v železniční oblasti, jakož i ke kartáčům pro elektrické motory používané v městských sítích. Toto prohlášení je doplněno žalobkyní vypracovanými přehledy týkajícími se zadávacích řízení vypsaných francouzskými společnostmi veřejné dopravy, s označením zejména zakázek získaných dotčenými podniky nebo obratu za jednotlivé druhy produktů dosaženého každým ze soutěžitelů.

248 Je nutno konstatovat, že pouze toto prohlášení, doplněné přehledy s údaji, z nichž některé nejsou relevantní, neumožňovalo Komisi konstatovat existenci protiprávního jednání ze strany společnosti Gerken, ve smyslu účasti na dotčené kartelové dohodě.

Poznatky poskytnuté žalobkyní mohou nanejvýš představovat náznaky účasti společnosti Gerken na aspektech protiprávního jednání týkajícího se výhradně Francie a určitých specifických výrobků, přičemž je třeba podotknout, že v průběhu téhož roku 1997 stupňovala Gerken v Nizozemsku a Belgii agresivní obchodní chování (bod 266 odůvodnění rozhodnutí). Neprokazují, že se Gerken účastnila jediného a trvajícího protiprávního jednání pokrývajícího EHP a širokou skupinu výrobků na bázi uhlíku a grafitu určených k elektrickým a mechanickým aplikacím, jakož i uhlíkové a grafitové bloky, z nichž jsou tyto výrobky vyráběny, definovaného v rozhodnutí (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 20. března 2002, Sigma Tecnologie v. Komise, T-28/99, Recueil, s. II-1845, body 40 až 52).

249 Krom toho nejsou úvahy žalobkyně, uvedené ve vyjádřeních předložených v rámci řízení v tomto stupni, o údajné účasti společnosti Gerken na místních schůzkách kartelové dohody a o údajné rozpornosti rozhodovací praxe Komise s ohledem na zacházení, kterého se jí v rozhodnutí dostalo v porovnání se společností Gerken, rozhodující v rámci posuzování relevance informací poskytnutých Komisi, které údajně mohly prokázat účast společnosti Gerken na kartelové dohodě.

250 Pokud jde o společnost Morgan, žalobkyně tvrdí, že všechny tři informace, které předala v průběhu správního řízení, prokazují, že Morgan nesplnila žádnou z podmínek stanovených bodem B sdělení o spolupráci k tomu, aby mohla být chráněna před pokutou, v tom smyslu, že tento podnik nepředal Komisi veškeré užitečné informace týkající se jejího začlenění do protiprávních jednání, a dokonce poskytl nepřesné informace týkající se data ukončení své účasti na uvedeném jednání.

251 Žalobkyně se odvolává zaprvé na skutečnost, že ve své odpovědi na oznámení námitek (bod 145) Komisi oznámila, že v březnu 2003 kontaktovala antimonopolní oddělení

amerického ministerstva spravedlnosti, aby ho seznámila s jednáním dceřiné společnosti Morgan, které jí připadalo s ohledem na pravidla hospodářské soutěže zjevně protiprávní.

252 Zadruhé uplatňuje skutečnost, že ve své odpovědi na oznámení námitek (bod 137) Komisi sdělila, že ji Morgan opomenula informovat, že od dubna 1999 již byla prostřednictvím své americké dceřiné společnosti Morganite Industries ve Spojených státech předmětem řízení kvůli protiprávní dohodě o cenách výrobků na bázi grafitu.

253 Pokud jde o tyto první dvě informace, z četby odpovědi na oznámení námitek plyne, že se nijak netýkají kartelu, který je předmětem rozhodnutí, jelikož první informace se váže k Jižní Koreji a druhá k americkému trhu. Na rozdíl od tvrzení žalobkyně jsou povinnosti podniku, který žádá o ochranu, logicky omezeny na informace týkající se protisoutěžních jednání, která jsou předmětem šetření. Kartelová dohoda, která byla předmětem šetření Komise a rozhodnutí, se netýká Jižní Koreje nebo Spojených států, ale evropského území, potažmo EHP.

254 Žalobkyně zatřetí tvrdí, že Komisi zaslala kopii obvinění, ze dne 24. září 2003, čtyř bývalých vedoucích pracovníků společnosti Morgan velkou federální porotou Spojených států z navádění svědků ke křivé přísaze a zničení nebo zatajení dokumentů v období od dubna 1999 do srpna 2001. Z těchto obvinění vyplývá, že v průběhu dotčeného období nechala Morgan zničit nebo americkým orgánům a orgánům Společenství zatajila četné dokumenty týkající se dohod o stanovení cen, a to zejména proto, aby mohla pokračovat v uplatňování těchto dohod až do srpna 2001, přestože prohlásila, že veškerou účast na protiprávním jednání ukončila v prosinci 1999.

255 Žalobkyně svá tvrzení zakládá konkrétněji na pasáži následujícího znění:

„V období od dubna 1999 do června 1999 navštívila pracovní skupina tvořená CC-2 zařízení společnosti Morgan v Evropě a odstranila, ukryla nebo zničila všechny dokumenty a záznamy obsažené ve spisech společnosti Morgan obsahující důkazy o dohodě o stanovení cen […]. Členové pracovní skupiny, mezi kterými byli CC-3, předali CC-4 shromážděné dokumenty obsahující odkaz na dohodu o stanovení cen, aby CC-4 mohl tyto dokumenty ukrýt před americkými a evropskými orgány, ale rovněž proto, aby tyto dokumenty mohly být uchovávány na tajném místě, a umožnit tak společnosti Morgan pokračovat v uplatňování dohody o stanovení cen […]. V srpnu 2001 zničili zaměstnanci na pokyn CC-1 dokumenty, kterých se týkalo šetření velké poroty."

256 Co se týče této třetí informace, je třeba zdůraznit, že v rozhodnutí (bod odůvodnění 67) Komise upřesnila, že americké ministerstvo spravedlnosti dne 4. listopadu 2002 oznámilo, že dceřiná společnost Morgan ve Spojených státech se doznala k účasti na mezinárodní dohodě o stanovení cen různých druhů výrobků na bázi uhlíku k elektrickým aplikacím prodávaných ve Spojených státech a dalších zemích a že mateřská společnost ve Spojeném království, Morgan, se doznala k pokusu o bránění ve vyšetřování. Rozhodnutí výslovně zmiňuje obvinění, ze dne 24. září 2003, čtyř bývalých vedoucích pracovníků společnosti Morgan velkou federální porotou Spojených států z navádění svědků ke křivé přísaze a zničení nebo zatajování dokumentů v období od dubna 1999 do srpna 2001.

257 Mimoto je nesporné, že Komise obdržela dopis společnosti Morgan ze dne 30. října 2001 doplňující poznatky, které již předložila v rámci své žádosti o shovívavost vznesené dne 18. září 2001, ve které se jasně uvádí, že „[j]e zcela jasné, že několik zaměstnanců odstranilo nebo zničilo relevantní dokumenty".

258 Zdá se tak, že Komise byla již v roce 2001 informována samotnou společností Morgan o existenci utajování a ničení dokumentů souvisejících s oznámenou kartelovou dohodou vlastními zaměstnanci tohoto podniku. Předání obvinění žalobkyní v září 2003 pouze potvrdilo skutečnost již známého jednání a prvotní snahy společnosti Morgan zakrýt svoji odpovědnost, přičemž poskytlo upřesnění o konkrétních projevech této vůle.

259 Za těchto okolností není relevantní skutečnost, že Morgan rovněž ve svém dopise ze dne 30. října 2001 uvedla, že předá Komisi veškeré další informace, které získá, a že po téměř dvou letech a poté, co předala Komisi spis obsahující celých 4 789 stran týkajících se dotčeného kartelu, nepředala obvinění ze dne 24. září 2003.

260 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobkyně provádí rozšiřující výklad obsahu dotčených dokumentů. Tvrdí, že z nich vyplývá, že Morgan pokračovala v účasti na protiprávním jednání jak ve Spojených státech, tak v Evropě nejméně do srpna 2001, a nikoliv do prosince 1999, jak bylo sděleno Komisi, což vysvětluje, proč Morgan tyto dokumenty nepředala.

261 Znění převzaté v bodě 255 zmiňuje zatajování důkazních dokumentů za účelem „umožnit tak společnosti Morgan pokračovat v uplatňování dohody o stanovení cen“. I za předpokladu, že se uvedená dohoda netýká pouze amerického trhu, ale rovněž evropského území, z tohoto textu, který zmiňuje pouze cíl, jehož má být dosaženo, ani obecně z obvinění nevyplývá, že tato dohoda byla skutečně společností Morgan a dalšími subjekty na evropském trhu i nadále uplatňována po prosinci 1999, kdy byla ukončena protiprávní jednání zohledněná v rozhodnutí, a to až do srpna 2001. S ohledem na skutečnost, že žalobkyně nezpochybňuje, že ostatní členové kartelové dohody ukončili svoji účast nejpozději v prosinci 1999, si lze jen obtížně představit, že by kartel mohl po prosinci 1999 existovat.

262 Skutečnost, že Komise měla nakonec za to, že Morgan má být chráněna před pokutou, zejména vzhledem k tomu, že poskytla určující důkazy, ukončila svoji účast na kartelové dohodě nejpozději v okamžiku, kdy o ní informovala, poskytla veškeré užitečné informace, jakož i všechny dokumenty a důkazy, které měla k dispozici ohledně kartelové dohody „v okamžiku podání své žádosti“, a nepřestávala trvale a zcela spolupracovat v průběhu celého šetření, představuje posouzení, které Soudu v rámci tohoto řízení nepřísluší přezkoumávat.

263 S ohledem na výše uvedené je bod žalobního návrhu vycházející z nezohlednění polehčující okolnosti související s účinnou spoluprací žalobkyně při řízení mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci Komisí neopodstatněný a musí být zamítnut.

264 Ze všech těchto úvah vyplývá, že žalobkyně neprokázala, že se Komise dopustila pochybení při posuzování polehčujících okolností a že žádost žalobkyně směřující ke snížení výše pokuty na základě těchto polehčujících okolností musí být zamítnuta.

Ke spolupráci žalobkyně v průběhu správního řízení

K požadavku směřujícímu k maximálnímu snížení o 50 %

265 Ve sdělení o spolupráci Komise definovala podmínky, za kterých budou moci být podniky, které s ní v průběhu jejího šetření ve věci kartelové dohody spolupracují, od

pokuty osvobozeny nebo zvýhodněny snížením výše pokuty, kterou by jinak musely uhradit (bod A odst. 3 sdělení o spolupráci).

266 Bod D sdělení o spolupráci stanoví:

„1. Pokud podnik spolupracuje, aniž by byly splněny všechny podmínky uvedené v [bodech] B a C, má nárok na 10% až 50% snížení výše pokuty, která by mu byla uložena, pokud by ke spolupráci nedošlo.

2. Tak tomu může být, zejména pokud:

– před odesláním oznámení námitek podnik poskytne Komisi informace, dokumenty nebo jiné důkazy, které přispívají k prokázání existence protiprávního jednání,

– po obdržení oznámení námitek podnik informuje Komisi, že nezpochybňuje věcnou správnost skutkových zjištění, na kterých Komise založila svá obvinění.“ *(neoficiální překlad)*

267 V projednávaném případě bylo žalobkyni poskytnuto 40% snížení výše pokuty podle bodu D sdělení o spolupráci.

268 K odůvodnění svého posouzení Komise v bodě 324 odůvodnění rozhodnutí tvrdí následující:

„[LCL] požádala o shovívavost krátce po přijetí dopisu, který jí Komise zaslala podle článku 11 [nařízení č. 17]. Její spolupráce značně přesáhla odpovědi požadované tímto dopisem. [LCL] spontánně poskytla značné množství dokumentů z inkriminované doby, zejména několik zpráv o schůzkách kartelové dohody, které nebyly zmíněny v dopise zaslaném Komisí podle článku 11. [LCL] rovněž poskytla několik podepsaných prohlášení vedoucích pracovníků a bývalých vedoucích pracovníků podniku, potvrzujících roli, kterou hráli v aktivitách kartelové dohody. Nakonec poskytla podrobný a užitečný popis trhu výrobku a aktivit kartelové dohody pro každý typ zákazníků. Vzhledem k množství a kvalitě důkazů, které již byly poskytnuty společností Morgan, mají důkazy poskytnuté spontánně [společností LCL], jakož i ostatními podniky žádajícími o shovívavost, pouze malou přidanou hodnotu k důkazům, kterými již Komise disponovala. Komise se nicméně domnívá, že všechny důkazy poskytnuté spontánně [společností LCL] přispěly k potvrzení existence protiprávního jednání."

269 Komise rovněž uvedla, že jí žalobkyně po obdržení oznámení námitek informovala, že nezpochybňuje věcnou správnost skutkových zjištění, na nichž jsou založena obvinění (bod 325 odůvodnění rozhodnutí).

270 Je třeba zdůraznit, že není nijak zpochybňováno, že žalobkyně při přijetí rozhodnutí splňovala podmínky stanovené v bodě D odst. 2 první a druhé odrážce sdělení o spolupráci, přičemž je třeba podotknout, že poskytnutá snížení podle upřesnění poskytnutých Komisí v jejích písemnostech dosahovala 30 % a 10 %. Spor se týká rozsahu poskytnutého snížení, které mělo podle žalobkyně dosahovat celkem 50 %, tj. maximálního možného snížení.

271 Je třeba připomenout, že Komise má široký prostor pro uvážení ohledně metody stanovení pokut a v tomto ohledu může vzít v potaz celou řadu okolností, mezi něž patří i spolupráce dotčených podniků v průběhu šetření vedeného službami tohoto orgánu. V tomto rámci musí Komise učinit komplexní posouzení skutečností, jako je posouzení týkající se spolupráce těchto jednotlivých podniků (rozsudek ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, bod 68 výše, bod 81).

272 Komise má v tomto ohledu široký prostor pro uvážení při posuzování kvality a užitečnosti podnikem poskytnuté spolupráce, zejména pak v porovnání s přispěním ostatních podniků (rozsudek ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, bod 68 výše, bod 88).

273 Úvahy žalobkyně, které automaticky vyvozují maximální snížení ve výši 50 % z konstatování naplnění podmínek stanovených v bodě D odst. 2 první a druhé odrážce sdělení o spolupráci, znamenají popření této posuzovací pravomoci Komise, která se projevuje zejména uvedením rozpětí od 10 do 50 % pro poskytnuté snížení.

274 Jak vyplývá z bodu 324 odůvodnění rozhodnutí, Komise založila své posouzení výše poskytnutého snížení jednak na skutečnosti, že důkazy poskytnuté žalobkyní mají pouze malou přidanou hodnotu s ohledem na důkazy, kterými již Komise disponovala a které jí poskytla Morgan, a jednak že žalobkyně zahájila spolupráci poté, co obdržela dopis, který jí byl zaslán podle článku 11 nařízení č. 17.

275 Žalobkyně kritizuje relevanci prvního kritéria analýzy použitého Komisí.

276 Přitom je třeba připomenout, že podle judikatury je základem pro snížení pokut v případě spolupráce podniků podílejících se na protiprávním jednání porušujícím právo Společenství v oblasti hospodářské soutěže úvaha, podle níž taková spolupráce usnadňuje úlohu Komise směřující k určení existence protiprávního jednání a k jeho případnému ukončení (rozsudek Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše, bod 399; rozsudky Soudu BPB de Eendracht v. Komise, bod 164 výše, bod 325; ze dne 14. května 1998, Finnboard v. Komise, T-338/94, Recueil, s. II-1617, bod 363, a Mayr-Melnhof v. Komise, bod 83 výše, bod 330).

277 S ohledem na odůvodnění snížení nemůže Komise odhlédnout od užitečnosti poskytnuté informace, která nezbytně závisí na důkazech, které již měla k dispozici.

278 Žalobkyně tvrdí, že Komise není oprávněna dovolávat se relativní užitečnosti jejího příspěvku ve srovnání s příspěvkem společnosti Morgan, jelikož užitečnost informací poskytnutých těmito dvěma podniky se odráží již ve volbě odlišných kategorií snížení u každého podniku.

279 Přitom je třeba uvést, že skutečnost, že Komise měla za to, že Morgan má být vzhledem ke konstatované specifické kvalitě spolupráce chráněna před pokutou podle bodu B sdělení o spolupráci, jí nebrání v tom, aby poté ohodnotila spolupráci žalobkyně, a tedy užitečnost poskytnutých informací s ohledem na důkazy, které jí již byly předány jiným podnikem, v projednávaném případě společností Morgan, podle bodu D uvedeného sdělení. Jak správně zdůrazňuje Komise, je-li základním rozdílem mezi body B, C a D sdělení o spolupráci užitečnost poskytnuté informace, Komise může kritérium užitečnosti použít k rozhodnutí o výši snížení pro každou kategorii snížení pokuty stanovenou uvedenými body.

280 Kritizuje-li žalobkyně relevanci prvního kritéria pro posouzení použitého Komisí, nezpochybňuje naopak závěry Komise týkající se kvality spolupráce společnosti Morgan, která poskytla spis o 4789 stranách týkající se kartelu, a následné vyvození malé přidané hodnoty důkazů, které sama předložila. Žalobkyně výslovně uvádí, že nezpochybňuje skutečnost, že užitečnost její spolupráce při řízení byla nižší nežli užitečnost spolupráce společnosti Morgan.

281 Ohledně druhého kritéria použitého Komisí ke stanovení 40% snížení, jež jí bylo poskytnuto, žalobkyně tvrdí, že Komise neprávem zpochybňuje spontánnost její spolupráce a skutečnost, že spolupracovala dávno před zasláním oznámení námitek, což je jediná podmínka stanovená bodem D sdělení o spolupráci.

282 Je třeba zdůraznit, že, jak ostatně vyplývá ze znění rozhodnutí a konkrétněji z bodu 324 odůvodnění, Komise uvedla, že nezpochybňuje spontánnost spolupráce žalobkyně jako takovou. Nicméně tvrdí, že v rámci svého posouzení celé této spolupráce může zohlednit skutečnost, že tato spolupráce byla zahájena po zaslání žádosti o informace. Komise dodává, že pro odůvodnění odmítnutí poskytnout maximální snížení ve výši 50 % byla rozhodující omezená užitečnost žalobkyní poskytnuté informace.

283 Jak již bylo uvedeno, Komise má široký prostor pro uvážení při posuzování kvality a užitečnosti podnikem poskytnuté spolupráce (rozsudek ze dne 10. května 2007, SGL Carbon v. Komise, bod 68 výše, bod 88) a v rámci celkového posouzení může zohlednit skutečnost, že jí daný podnik předal dokumenty až po obdržení žádosti o informace (rozsudek LR AF 1998 v. Komise, bod 158 výše, bod 365, potvrzený v rámci kasačního opravného prostředku rozsudkem Dansk Rørindustri a další v. Komise, bod 68 výše,

bod 408), aniž by však tato skutečnost mohla být považována za určující pro snížení významu spolupráce poskytnuté podnikem na základě bodu D odst. 2 první odrážky sdělení o spolupráci (rozsudek Tokai I, bod 146 výše, bod 410).

284 Žalobkyně tvrdí, že Komise v žádném případě neprokázala, že by byla seznámena s žádostí o informace při zaslání dopisu ze dne 16. srpna 2002, ve kterém žádala o shovívavost. Uvádí, že několik hodin předtím, než dne 16. srpna 2002 obdržela žádost o informace, předložila žádost směřující k použití sdělení o spolupráci, jejíž kopii přikládá v příloze k žalobě.

285 V tomto dokumentu, skutečně označeném datem 16. srpna 2002, kterým je faxová zpráva, na níž není uvedena ani doručenka, ani její datum, je uvedeno, že „[LCL] žádá o použití sdělení [o spolupráci] ve věci týkající se napájecích kartáčů elektromotorů, a to v rámci řízení zahájeného Komisí proti podniku“, přičemž toto znění podporuje správnost časové posloupnosti uvedené v rozhodnutí.

286 Žalobkyně v odpověď na vyjádření Komise, podle kterého pojem „v rámci zahájeného řízení“ potvrzuje přijetí žádostí o informace žalobkyní a její seznámení se s ním, v replice tvrdí, že se odvolávala na řízení zahájené v odvětví izostatických grafitů.

287 Jak zdůrazňuje Komise, bylo-li by toto tvrzení žalobkyně pravdivé, bylo by třeba mít za to, že dopis ze dne 16. srpna 2002, který obsahoval nabídku spolupráce žalobkyně, neměl k projednávané věci žádný vztah, a že by proto k němu neměl Soud přihlížet. Žalobkyně by tak nijak neprokázala, že spolupracovala již před obdržením žádosti o informace.

288 Mimoto je třeba uvést, že tento dopis ze dne 16. srpna 2002 výslovně zmiňuje věc týkající se „napájecích kartáčů elektromotorů“, které patří mezi výrobky na bázi uhlíku a grafitu k elektrickým aplikacím, jež představují předmět kartelové dohody uvedené v rozhodnutí.

289 Každopádně je třeba uvést, že žalobkyně začala ve skutečnosti spolupracovat až od 22. srpna 2002, kdy předala Komisi první dokumenty související s kartelem, a tedy až po uváděném obdržení dopisu, který jí Komise zaslala na základě článku 11 nařízení č. 17.

290 A konečně, pokud jde o odkaz na předchozí rozhodovací praxi Komise, která odůvodňuje žalobkyní požadované snížení v maximální výši 50 %, v bodě 110 již bylo uvedeno, že rozhodovací praxe Komise nemůže sama o sobě vytvářet právní rámec pro pokuty v oblasti hospodářské soutěže a že rozhodnutí týkající se jiných věcí mají ohledně případné existence diskriminace pouze orientační povahu, protože je málo pravděpodobné, že okolnosti jim vlastní, jako jsou dotčené trhy, výrobky, podniky a doby trvání, by byly totožné. Je nutno konstatovat, že žalobkyně nepředložila důkaz o takové diskriminaci. Mimoto pouhá skutečnost, že Komise ve své předchozí rozhodovací praxi poskytovala určitou sazbu snížení za určité jednání, neznamená, že je povinna poskytnout stejné poměrné snížení při posouzení obdobného jednání v rámci pozdějšího správního řízení (viz rozsudek ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, bod 90 výše, bod 458 a citovaná judikatura).

291 Z předcházejících úvah vyplývá, že žalobkyně neprokázala, že Komise tím, že jí poskytla snížení o 40 % podle bodu D sdělení o spolupráci, posoudila její spolupráci zjevně nesprávně.

K tvrzeným porušením zásady rovného zacházení

292 Pokud jde o tvrzení o porušení zásady rovného zacházení, podle ustálené judikatury musí Komise v rámci svého posouzení spolupráce dotčených podniků dodržovat tuto zásadu, k jejímuž porušení dojde tehdy, je-li se srovnatelnými situacemi zacházeno odlišně nebo s odlišnými situacemi stejně, není-li takové zacházení objektivně odůvodněné (viz rozsudek Tokai I, bod 146 výše, bod 394 a citovaná judikatura).

293 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že Komise poskytla Morgan snížení pokuty ve výši 100 % na základě bodu B sdělení o spolupráci, přestože tento podnik zatajil Komisi určité užitečné informace týkající se jeho účasti na dohodě o cenách výrobků na bázi grafitu ve Spojených státech a poskytl Komisi nepřesné informace týkající se ukončení své účasti na protiprávních činnostech ve Spojených státech a v Evropě.

294 Z toho vyvozuje, že Komise měla, aby se nedopustila závažného porušení zásady rovného zacházení, překvalifikovat žádost o shovívavost, kterou žalobkyně předložila, a poskytnout jí ochranu před pokutou na základě bodu B, nebo jí alespoň poskytnout maximální snížení výše pokuty stanovené v bodě D sdělení o spolupráci, vzhledem k tomu, že společnosti Morgan poskytla maximální snížení výše pokuty stanovené v bodě B uvedeného sdělení.

295 V rozsahu, v němž žalobkyně uplatňuje protiprávní snížení uložené pokuty pro Morgan, a i za předpokladu, že Komise neoprávněně přiznala tomuto podniku snížení

nesprávným uplatněním sdělení o spolupráci, je třeba připomenout, že dodržení zásady rovného zacházení musí být slučitelné s dodržením zásady legality, podle které nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, ze které má prospěch jiná osoba (rozsudek Soudního dvora ze dne 4. července 1985, Williams v. Účetní dvůr, 134/84, Recueil, s. 2225, bod 14; rozsudky ze dne 14. května 1998, SCA Holding v. Komise, bod 113 výše, bod 160, a LR AF 1998 v. Komise, bod 158 výše, bod 367).

296 Dále je třeba uvést, že situace společnosti Morgan a žalobkyně nejsou srovnatelné a že tato objektivní rozdílnost situací vysvětluje a odůvodňuje rozdílné zacházení, kterého se jim dostalo ze strany Komise v rámci použití sdělení o spolupráci.

297 Je třeba zdůraznit, že mezi podmínky neuložení pokuty nebo podstatného snížení její výše, tak jak jsou stanoveny bodem B sdělení o spolupráci, patří skutečnost, že podnik jako první předložil poznatky rozhodující pro prokázání existence kartelové dohody. Přitom žalobkyně sama v replice uvádí, že nezpochybňuje, že užitečnost její spolupráce při řízení byla menší nežli užitečnost spolupráce společnosti Morgan a že tomu ostatně nemohlo být jinak, jelikož informace poskytnuté společností Morgan umožnily Komisi prokázat existenci kartelové dohody, takže příspěvek žalobkyně už mohl nutně pouze přispět k potvrzení existence protiprávního jednání.

298 Za těchto okolností musí být odmítnuto tvrzení o nerovném zacházení vzhledem k zacházení se společností Morgan a s tím související požadavek žalobkyně směřující k tomu, aby na ni byla použita ustanovení bodu B sdělení o spolupráci nebo maximální snížení pokuty stanovené v bodě D uvedeného sdělení.

299 Žalobkyně zadruhé uvádí, že navzdory nanejvýš omezené a opožděné povaze spolupráce SGL při řízení, kterou Komise sama zdůraznila v rozhodnutí, jí Komise nicméně poskytla 20% snížení výše pokuty na základě sdělení o spolupráci, zatímco žalobkyni za plnou spolupráci poskytla pouze snížení o 40 %.

300 Tyto argumenty neukazují na jakékoliv porušení zásady rovného zacházení, ostatně ani zásady proporcionality, jelikož spolupráce žalobkyně, objektivně většího významu než spolupráce společnosti SGL, byla Komisí skutečně zohledněna, a to vhodným způsobem.

301 Snížení uplatněné na základě spolupráce žalobkyně před zasláním oznámení námitek je totiž třikrát vyšší nežli snížení poskytnuté společnosti SGL, jelikož u první společnosti činí 30 % a u druhé 10 %. Jelikož oba tyto podniky připustily věcnou správnost skutkových zjištění uvedených v oznámení námitek, bylo jim následně logicky poskytnuto totéž snížení o 10 % z tohoto jediného důvodu.

302 V tomto ohledu je třeba uvést, že žalobkyně neprokazuje, v jakém ohledu není Komise oprávněna v rámci probíhajícího řízení ozřejmit číselné rozložení poskytnutých snížení ve výši 40 % a 20 %. Tyto údaje poskytnuté Komisí v jejích písemnostech, kterými doplnila rozhodnutí, nemohou být považovány za nové důvody obhajoby zakázané čl. 48 odst. 2 jednacího řádu.

303 Krom toho žalobkyně uvádí, že k tomu, aby Komise neporušila zásadu rovného zacházení, jí měla poskytnout na základě sdělení o spolupráci snížení značně převyšující 50 % výše její pokuty, jelikož SGL, která bránila Komisi v šetření, poskytla snížení o „55 %“ (20 % na základě spolupráce a 33 % na základě dalších faktorů).

304 Jak zdůrazňuje sama žalobkyně, snížení o 33 % bylo poskytnuto na základě „dalších faktorů“, což neumožňuje relevantním způsobem odůvodnit tvrzené nerovné zacházení při použití sdělení o spolupráci. Otázka zohlednění „dalších faktorů“ Komisí je ostatně žalobkyní uplatňována ve zvláštním žalobním důvodu posuzovaném níže.

305 A konečně v rozsahu, v jakém žalobkyně uplatňuje protiprávní snížení uložené pokuty poskytnuté společnosti SGL, a i za předpokladu, že Komise neoprávněně přiznala tomuto podniku snížení nesprávným uplatněním sdělení o spolupráci, je třeba připomenout, že dodržení zásady rovného zacházení musí být slučitelné s dodržením zásady legality, podle které nikdo nemůže ve svůj prospěch uplatňovat protiprávnost, ze které má prospěch jiná osoba.

306 Z předcházejících úvah vyplývá, že žalobkyně neprokázala, že na ni bylo uplatněno diskriminační nebo nepřiměřené zacházení při použití sdělení o spolupráci Komisí.

K nesnížení výše pokuty na základě „dalších faktorů“

307 Je třeba připomenout, že v části rozhodnutí nazvané „Platební schopnost a další faktory“ Komise nejprve odmítla argumenty společnosti SGL a žalobkyně směřující k prokázání jejich neschopnosti zaplatit pokutu v projednávané věci (body 340 až 357 odůvodnění rozhodnutí).

308 Poté Komise připomněla, že v nedávné době již uložila SGL vysoké pokuty za její účast na jiných koluzních jednáních, a to pokutu ve výši 80,2 milionu eur ve věci grafitových

elektrod a dvě pokuty o celkové výši 27,75 milionu eur za její účast na kartelové dohodě s izostatickými grafity a na kartelové dohodě s extrudovaným grafitem, ve věci „Speciální grafity“ (bod 358 odůvodnění rozhodnutí). S ohledem na závažné finanční potíže SGL a na nedávná odsouzení, jakož i na skutečnost, že současně došlo k různých koluzním jednáním, která byla SGL vytýkána, měla Komise za to, že za těchto zvláštních podmínek není k zajištění účinného odrazení nezbytné uložit SGL celkovou částku pokuty, a snížila ji tedy o 33 % na 23,64 milionu eur (bod 360 odůvodnění rozhodnutí).

309 Vzhledem k tomu, že se Komise naopak domnívala, že situace žalobkyně se značně odlišuje od situace SGL, nepřiznala jí žádné snížení pokuty z důvodu „dalších faktorů“. Komise v tomto ohledu uvedla, že celková výše pokut, které byly dosud uloženy SGL pro souběžné koluzní jednání, dosahuje téměř 10 % celosvětového obratu SGL v roce 2002, zatímco u žalobkyně, které byla za její účast na kartelu s izostatickými grafity uložena pokuta ve výši 6,97 milionu eur, činí tato hodnota 1 %. Komise rovněž na základě srovnávací analýzy poměrových finančních ukazatelů zdůrazňuje, že finančním situace společnosti SGL je mnohem horší než současná situace žalobkyně (body 361 a 362 odůvodnění rozhodnutí).

310 Žalobkyně tvrdí, že Komise tím porušila zásadu rovného zacházení.

311 Je třeba podotknout, že argumenty rozvinuté žalobkyní na podporu tohoto žalobního důvodu vycházejí z předpokladu, podle kterého nebyla Komise s ohledem na judikaturu a podle samotného znění rozhodnutí oprávněna zohlednit, samotnou nebo spolu s dalšími poznatky, finanční situaci společnosti SGL. Jelikož Komise byla podle žalobkyně povinna nepřihlížet při stanovení pokuty k platební schopnosti společnosti SGL, mohlo být snížení výše pokuty odůvodněno pouze nedávnými odsouzeními tohoto podniku.

312 Tyto úvahy umožňují žalobkyni vyloučit ze srovnávací analýzy zacházení se společností SGL otázku její finanční situace a soustředit se pouze na zohlednění uložených pokut (které jí byly uloženy ve věci „Speciální grafity“ ve Spojených státech a v projednávaném rozhodnutí v celkové výši 50,02 milionu eur) a na základě zásady rovného zacházení požadovat souvztažné a poměrné snížení výše její pokuty.

313 Je nutno konstatovat, že tyto argumenty žalobkyně vycházejí z mylného předpokladu, a musejí tedy být odmítnuty.

314 Je totiž třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Komise není povinna při stanovení výše pokuty zohlednit ztrátovou finanční situaci dotyčného podniku, jelikož uznání takové povinnosti by vedlo k udělení neodůvodněné soutěžní výhody podnikům, které jsou méně přizpůsobené podmínkám trhu (viz rozsudek Tokai I, bod 146 výše, bod 370 a citovaná judikatura), což ale neznamená, že by tak nemohla učinit. Takový je ostatně i smysl bodů 349 a 356 odůvodnění rozhodnutí, které přebírají téměř totožným způsobem znění výše uvedené judikatury.

315 V projednávaném případě snížila Komise výši pokuty uložené SGL z důvodu závažných finančních problémů ve spojení se dvěma nedávnými odsouzeními k zaplacení pokut za porušení práva hospodářské soutěže, kterých se dopustila současně.

316 Přitom žalobkyně jasně neuvádí, a v žádném případě neprokazuje, že by se nacházela v situaci srovnatelné se situací společnosti SGL, zejména z pohledu finančního zdraví, a zda se toto srovnání s SGL týká situace této společnosti v rámci řízení ve věci „Speciální grafity", nebo v řízení v projednávané věci.

317 Za těchto okolností objektivně rozdílná situace společnosti SGL a žalobkyně vysvětluje a odůvodňuje rozdílné zacházení, kterého se jim dostalo, a Komisi nelze v projednávaném případě vytýkat jakékoliv porušení zásady rovného zacházení, či dokonce zásady proporcionality.

318 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že žádný žalobní důvod uplatňovaný žalobkyní nelze přijmout a žalobkyní podaná žaloba musí být zamítnuta.

K nákladům řízení

319 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměla ve věci úspěch, je důvodné uložit posledně uvedené náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (pátý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

2) Společnosti Le Carbone-Lorraine se ukládá náhrada nákladů řízení.

Vilaras Prek Ciucă

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 8. října 2008.

Vedoucí soudní kanceláře Předseda

E. Coulon M. Vilaras

Obsah

Skutkový základ sporu . . . . . II - 2675

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení . . . . . II - 2682

Právní otázky . . . . . II - 2684

K nesprávnému právnímu posouzení, kterého se Komise údajně dopustila nevymezením relevantních výrobkových trhů, nebo přinejmenším kategorií dotčených výrobků . . . . . II - 2685

Ke kvalifikování protiprávního jednání . . . . . II - 2685

K řízení vedenému Komisí . . . . . II - 2690

K údajně nesprávnému posouzení závažnosti protiprávního jednání a údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty . . . . . II - 2695

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty s ohledem na omezený dopad předmětného jednání . . . . . II - 2697

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty, s ohledem na nízký stupeň zapojení žalobkyně do kartelové dohody . . . . . II - 2705

K údajné nepřiměřenosti výchozí částky pokuty, s ohledem na obraty žalobkyně . II - 2707

K zohlednění odrazujícího účinku pokuty . . . . . II - 2714

K porušení zásady ochrany legitimního očekávání . . . . . II - 2720

K délce trvání protiprávního jednání . . . . . II - 2721

K polehčujícím okolnostem . . . . . II - 2723

K nezohlednění údajně pasivní role žalobkyně . . . . . II - 2724

K nezohlednění praktického neprovádění určitých dohod nebo protiprávních jednání . . . . . II - 2731

K nezohlednění ukončení protiprávního jednání před začátkem šetření . . . . . II - 2742

K nezohlednění účinné spolupráce podniku při řízení mimo oblast působnosti sdělení o spolupráci . . . . . II - 2744

Ke spolupráci žalobkyně v průběhu správního řízení . . . . . II - 2753

K požadavku směřujícímu k maximálnímu snížení o 50 % . . . . . II - 2753

K tvrzeným porušením zásady rovného zacházení . . . . . II - 2761

K nesnížení výše pokuty na základě „dalších faktorů“ . . . . . II - 2764

K nákladům řízení . . . . . II - 2767